

Motto: op de kaart zetten

Jaar- en activiteitenverslag 2008
Kunstconnectie

Utrecht, mei 2009
Kunstconnectie, branchevereniging voor kunsteducatie
en kunstbeoefening

KUNST
CONNECTIE

branchevereniging voor
kunsteducatie en kunstbeoefening

Motto: op de kaart zetten

Inhoudsopgave

A. Jaarverslag 2008	02
Inleiding	02
1. De vereniging	04
2. Beleidsontwikkelingen en beleidsomgeving	10
3. Activiteiten op hoofdlijnen m.b.t. ondersteunen van professionalisering	15
4. Communicatie	17
Overzicht bestuur, personeel, commissies en vertegenwoordigingen	18
Overzicht (neven)functies van de leden van het bestuur en de directeur	22
B. Kunstconnectie 2008 in feiten en cijfers	24
C. Activiteitenverslag 2008	29
D. Resultaten van door het ministerie van OCW additioneel gefinancierde projecten 2006-2008	42
Colofon	58
Bijlage – overzicht leden Kunstconnectie per 31 december 2008	59

A. JAARVERSLAG 2008

Inleiding

Het bestuur stelt vast dat het werkplan 2008 in grote lijnen conform plannen tot uitvoering is gekomen. Dit ondanks de noodzakelijke extra inspanning gedurende het afgelopen jaar op de laatste loodjes van het fusieproces (functiebeschrijvingen, harmonisatie arbeidsvoorwaarden), de afronding en het invoeren van een nieuw contributiestelsel en het werven van nieuwe bestuursleden, waaronder de voorzittersfunctie. Maar bovenal vereiste veel aandacht de voorbereiding op het jaar 2009: het jaar dat Kunstconnectie voor het eerst geen structurele bijdrage meer ontvangt van het ministerie van OCW en een aantal substantiële projectsubsidies wegvallen. Dat betekende voorbereiden op een situatie waarin de vereniging hoofdzakelijk zal draaien op bijdragen van de leden. Een situatie waarvoor het profiel en het takenpakket van de vereniging aangepast moesten worden: een vereniging die nu echt van de leden is, voor en door de leden. Een situatie met een sterkere beleidsfocus: op cultureel ondernemerschap en eigentijds werkgeverschap in de sector actieve kunstbeoefening. Met een beperkter takenpakket: met prioriteiten voor belangenbehartiging, de arbeidsverhoudingen, het mogelijk maken van kennis en informatie delen tussen de leden onderling en het verwerven van nieuwe middelen en projecten voor de branche.

Dit alles vereiste veel denkkraft van bestuur en bureau en het voorbereiden van zorgvuldige besluitvorming voor de leden. En ondertussen bleef de winkel gewoon open, werden de onderhandelingen voor een nieuwe CAO kunsteducatie en een nieuwe CAO SFKV voorbereid, werden werkplan, begroting en formatieplan aan het nieuwe takenprofiel en de financiële mogelijkheden aangepast, was er weer veel beweging in de beleidsomgeving die onze aandacht vergde (o.a. Fonds Cultuurparticipatie, Nationaal Jeugdcultuurfonds, Combinatiefuncties en de samenwerking met het nieuwe sectorinstituut voor de amateurkunst Kunstfactor). Lopende projecten werden afgerond (pilotproject Kwaliteit & Certificering bijvoorbeeld). En om de leden van dienst te kunnen blijven zijn per 2009: er zijn projectplannen opgesteld en financiering aangevraagd bij het ministerie van OCW, het SFKV en het A+O fonds Gemeenten. Met een bureauformatie van nog geen 9 fte...

Hier past een uitdrukkelijk woord van dank voor alle bureaumedewerkers, voor hun inzet in heel drukke tijden met een niet eens voor iedereen even gunstig perspectief op werkgelegenheid per 2009. Een woord van dank voor de bestuursleden die zich meer dan gemiddeld hebben moeten inzetten. En ook een woord van dank voor al onze leden die actief betrokken wilden zijn bij de activiteiten en besluitvorming binnen onze vereniging!

Met genoegen kijken we terug op de resultaten van de onderhandelingen voor een nieuw hoofdstuk Kunsteducatie in de CAR UWO. Op wat er tot stand is gebracht dankzij het pilotproject Kwaliteit & Certificering. Op de door Kunstconnectie mede beïnvloede ontwikkelingen inzake het Nationaal Jeugdcultuurfonds, de combinatiefuncties, het participatiegeld ofwel de zgn. 'Aboutalebelden' die via de gemeenten nu ook voor culturele instellingen beschikbaar zijn gekomen. De ontwikkelingen met betrekking tot het onderhandelingsproces voor een nieuwe CAO ke. De succesvolle ledencongressen en de ambiance aldaar waardoor onderlinge ontmoeting mogelijk is. We horen veel positieve geluiden over onze 'sociëteitsfunctie'. En we constateren de aandacht van politiek en rijksoverheid voor de actieve kunstbeoefening en onze branche, die o.a. geleid hebben tot de dit jaar in gang gezette 'Scenarioverkenning actieve kunstbeoefening 2030' van het SCP en het onderzoek door het NIBUD naar de betaalbaarheid van buitenschoolse kunsteducatie. Kunstconnectie was erbij en stuurde mee. De vereniging blijft de kunsteducatie en haar leden echt op de kaart zetten!

Wij nemen u in dit jaar- en activiteitenverslag 2008 mee langs de belangrijkste punten. Daarmee krijgt u zicht op onze inspanningen en resultaten en de overwegingen die bij de leden en het bestuur hebben geleid tot de gekozen weg.

In 2009 zal het nieuw geformuleerde beleid in het profiel en de activiteiten van de vereniging tot uitdrukking komen. Het accent ligt daarbij op een vereniging voor en door de leden. Actieve betrokkenheid zal – meer nog dan in het verleden – aan de orde zijn. Veel branchekennis zit immers bij de leden en kan gedeeld worden met andere branchegeenoten. Kunstconnectie zal dat mogelijk maken. Verder zal in 2009 ook de toekomst van de vereniging als zelfstandige brancheorganisatie aan de orde zijn: voor welke doelgroep precies ofwel in welke breedte, met welke samenwerkingspartners, en met welke financiering voor de geplande taken en de daarnaast nog gewenste activiteiten? En natuurlijk zal het werkplan 2009 leidend zijn bij de verenigingsactiviteiten. Evenals in 2008 rekt het bestuur op betrokken leden.

Anke Weeda
voorzitter

1. De vereniging

1.1. Afronding fusie

De fusie is nu geheel afgerond: de functieprofielen van directeur en plv. dir./ secretaris arbeidsvoorwaarden zijn op elkaar afgestemd en vastgelegd. De harmonisatie arbeidsvoorwaarden is doorgevoerd. En met de Belastingdienst is afgerekend wat afgerekend moest worden.

1.2. Bestuur

De vereniging heeft een beleidsbepalend bestuur, "op gepaste afstand maar betrokken". Het is actief betrokken bij de beleidsvoorbereiding en het volgen van de beleidsuitvoering. Naar de opvatting van het bestuur dient zij deze rol te nemen omdat zij de vertegenwoordiger is van de leden – die de vereniging dragen – en zelf aan de leden verantwoording moet afdragen.

Het bestuur vergaderde om de 6 weken (8x). Tezamen met enkele themabijeenkomsten kwam het bestuur 10 x bijeen.

Het bestuur hanteert de Code Cultural Governance als leidraad.

Per 1 januari trad Anja Bakker toe tot het bestuur (buitenlid met portefeuille arbeidsverhoudingen).

Met ondersteuning van een door een lidinstelling aanbevolen extern bureau – Nationaal register commissarissen en toezichthouders – is het bestuur er in geslaagd aan de leden een nieuwe voorzitter voor te dragen die bij het eerder vastgestelde profiel past. Op 24 september kozen de leden in een extra ledenvergadering mw. Anke Weeda tot voorzitter van de vereniging voor een eerste termijn van 3 jaar.

Vice-voorzitter Ko van der Velpen (binnenlid) kondigde zijn - statutair voorgeschreven - vertrek aan per april 2009. Het bestuur heeft de werving van een nieuwe bestuurslid gestart: een profiel voor deze bestuursvacature vastgesteld (voorkeur voor een lid uit een CAO ke instelling uit het westen van het land), een wervingscommissie ingesteld en een aantal oproepen voor kandidaten gedaan. De afronding van de procedure is voorzien in maart 2009.

Aandachtspunten die de agenda van het bestuur bepaalden:

- de aandacht in de beleidsomgeving voor de actieve kunstbeoefening, o.a. leidend tot de 'Scenarioverkenning actieve kunstbeoefening 2030' (SCP in opdracht van OCW) en het onderzoek naar de betaalbaarheid van kunsteducatie voor gezinnen met een beneden modaal inkomen (NIBUD in opdracht van OCW),
- de verstandhouding met het nieuwe sectorinstituut Kunstfactor en de verdeling van verantwoordelijkheden en taken,
- de voorbereiding op een nieuwe CAO ke c.q. een nieuwe onderhandelingsronde,
- de CAR UWO onderhandelingen,
- de relatie tot het Sociaal Fonds Kunstzinnige Vorming (SFKV), de toekomst van het SFKV en de voorbereiding op een nieuwe CAO SFKV,
- het project Kwaliteit & Certificering, de relatie tussen het certificeren van instellingen en het certificeren van opleidingen in de amateurkunst, en de positie van en relatie met de Stichting Certificering Kunsteducatie & Amateurkunst,
- het ontwikkelen en aanvragen van nieuwe projecten o.a. ter voortzetting van het project Kwaliteit & Certificering,
- de 'fine-tuning' van de nieuwe contributiesystematiek en de invoering ervan,
- de voorbereiding op 2009: verder zonder structurele subsidie van het ministerie van OCW; aanscherping van het profiel en het takenpakket van de vereniging en het afstoten / beëindigen van activiteiten,
- de financiering van de branchevereniging in de toekomst en de

- gewenste en mogelijke breedte van de vereniging,
de huisvesting van het bureau en eventuele verkoop /
gedeeltelijke verhuur van het pand.

1.3. Leden en branchebreedte

Het aantal leden aan het eind van 2008 bedraagt 183. Dat is zo'n 90% van de centra voor de kunsten en provinciale instellingen voor kunst & cultuur, de primaire doelgroep van de vereniging op dit moment. 7 Leden zegden hun lidmaatschap op (4 vanwege fusie met een andere lidinstelling). 2 nieuwe leden werd toegelaten tot de vereniging.

Het vraagstuk van de branchebreedte is onverminderd actueel gebleven. Het takenpakket van veel leden verandert en verbreedt zich tot ook andere taken op het gebied van (amateur)kunst en kunstparticipatie ('branchevervaging' in vakjargon). Dat brengt ook andere culturele branches in beeld van de vereniging, zoals de podia, kunstuitlenen en openbare bibliotheken. Bovendien omvat de vereniging thans slechts een deel van alle kunsteducatieaanbieders in Nederland, naar schatting zo'n 50%. En dus ligt de vraag voor of en zo ja hoe de vereniging ook een bindings- en belangenbehartigingfunctie kan hebben voor bijvoorbeeld particuliere aanbieders van kunsteducatie, zzp'ers en instellingen die kunsteducatie activiteiten als afgeleide taak presenteren. Het in 2007 aangekondigde onderzoek naar de kansen en mogelijkheden voor Kunstconnectie om te verbreden is uitgevoerd (Frans Huizenga / Bureau Wissenraet Van Spaendonck) en inmiddels binnen bestuurskring diverse keren besproken. Het betreft een uiterst complexe materie: verbreding van de vereniging lijkt geen financieel gewin op te leveren (een van de beoogde doelen van verbreding) maar mogelijk wel een grotere beïnvloedingsmacht in 'Den Haag' en sterkere organisatie van de totale sector. Daar tegenover staat dat verbreding onlosmakelijk gepaard gaat met een diffuser worden van de standpunten die kunnen worden ingenomen – er komen immers meer opinies en belangen bij – en dat dat weer zijn effect heeft op de bindingskracht van de vereniging. In het kader van het in het Werkplan 2009 aangekondigde strategisch toekomstplan voor de vereniging komt het bestuur in november 2009 met een voorstel dat met de leden besproken zal worden.

1.4. Ledenvergaderingen en ledenraadplegingen

In 2008 zijn twee ledencongressen georganiseerd - waaronder een tweedaags congres – en een extra ledenvergadering annex ledenraadpleging CAO ke en informatiebijeenkomst CAR UWV. In totaal telden ze ruim 340 deelnemers. Het thema van het tweedaagse ledencongres betrof HRM / Competenties en van het najaarscongres: Trends voor de toekomst / Scenarioverkenning actieve kunstbeoefening 2030.

In het kader van de bepaling van de inzet voor de CAO ke onderhandelingen werd nog een ledenraadpleging voor de CAO ke leden georganiseerd. Hier namen 20 leden aan deel.

1.5. Verenigingsbureau

Kunstconnectie beschikt over een klein bureau, dat als kerntaken heeft de belangenbehartiging en bindingsfunctie uit te voeren en de communicatie- en professionaliseringsprocessen in de branche te stimuleren en te coördineren. En natuurlijk de vereniging te onderhouden en de 'sociëteitsfunctie' en uitwisselingsfunctie mogelijk te maken.

Het ziekteverzuim binnen het team ligt ruim beneden het landelijk gemiddelde: 1,4%. Niet meegerekend is het langdurig zwangerschapsgerelateerd verzuim van 2 medewerkers.

De belasting van de medewerkers binnen het bureau is onverminderd erg hoog: de ambities zijn groot – we willen de leden immers graag aan de vereniging binden - de wensen en vragen van de leden divers en het

team klein. De langdurige interne focus op de afronding van de fusie, de teruglopende overheidsbijdragen en wijzigende subsidiërelatie (opdrachttaken), het noodzakelijk weer aanscherpen van profiel, beleidsfocus en takenpakket speelt het bureau parten. Daardoor is er al geruime tijd onvoldoende mogelijkheid tot teamvorming c.q. er is een onevenredig hoog aantal kort lopende contracten binnen het primair proces, bovendien van geringe omvang. Het opbouwen van een 'collectief geheugen' binnen het bureau en 'continuïteitsgarantie' zijn daardoor gering.

De omvang van het team is daarnaast dusdanig dat niet alle benodigde expertise voor een professionele organisatie in huis is. Externe hulpbronnen zijn aangeboord voor advisering bij en uitvoering van personele zaken, financiële overzichten, het beheer van de internetsite en de ontwikkeling van digitale uitwisselingstools, maar dit biedt niet altijd voldoende soelaas.

Het bestuur beoordeelt deze situatie van het bureau als ongewenst. Het is een van de redenen

waarom het bestuur in het Werkplan 2009 een nieuw strategisch toekomstplan voor de vereniging heeft aangekondigd waarin uitspraken gedaan zullen worden over de gewenste schaalgrootte van de vereniging en haar bureau, daaraan gekoppeld de toekomstbestendigheid ervan en mogelijke alliantievorming op brancheverenigingniveau.

1.6 Financiën

Het financiële beleid stond in 2008 evenals in 2007 in het kader van de meerjarenraming 2007 – 2009, waarbij de raming 2009 (het jaar dat de structurele OCW bijdrage geheel wegvalt) zijn schaduw flink vooruit werpt. Het begrotingsjaar verliep stabiel en volgens verwachting. Het uitgavenpatroon is aangepast aan de verminderde inkomsten en zo mogelijk nog voorzichtiger geworden. De schommelingen bevonden zich met name op het niveau van de projectuitvoering. Beliep over 2004, het laatste jaar zonder subsidiekorting, het structurele rijkssubsidie nog € 770.000, dit bedrag was in 2007 al geslonken tot € 407.000 en in 2008 is het bedrag verder gedaald naar € 281.000, een daling met inmiddels € 489.000. Het structurele rijkssubsidie wordt in 2009 afgebouwd naar € 0. Weliswaar waren er nog de incidentele OCW-subsidies voor het project Kwaliteitszorg & Certificering en voor een aantal compenserende opdrachttaken ter grootte van in totaal € 229.000, hier staan echter, behoudens een dekking voor overheadkosten, even zo grote lasten tegenover.

De exploitatierekening 2008 sluit met een kleiner dan begroot overschot van € 12.000 (in 2007 € 29.000).

De verhouding beheerslasten – activiteitenlasten is in 2008, ondanks de vermindering aan inkomsten, verder verbeterd tot 28:72 (2007 31:69).

Exploitatierekening 2008

De totale baten zijn in 2008 ten opzichte van 2007 met € 104.500 gedaald tot € 1.141.000 (exclusief rentebaten ad € 6.200). De totale lasten zijn met € 90.750 gedaald tot € 1.135.000. De daling van het structurele rijkssubsidie bedraagt ten opzichte van 2007 € 126.000. Door toekenning van incidentele rijkssubsidies voor Kwaliteitszorg & Certificering en opdrachttaken is het totaal rijkssubsidie in 2008 per saldo afgenomen met € 135.000. De niet-subsidie-inkomsten, bestaande uit contributies, andere opbrengsten en incidentele (o.a. SFKV) baten tezamen, bedragen in 2008 € 624.000 (2007: € 593.500; maar dit is inclusief een na-ijleffect SFKV bijdragen over 2007). De exploitatierekening laat duidelijk zien dat het afgelopen boekjaar, conform de begroting, al zeer scherp op de beheerslasten en de materiële kosten is gelet. Verdere kostenreducties worden steeds lastiger te realiseren.

Vermogenspositie

Het eigen vermogen van de vereniging is per ultimo 2008 licht gestegen tot € 269.500 (ultimo 2007 € 257.500). Het bestuur blijft een stevig eigen vermogen nastreven. Een substantiële reserve is dringend nodig als buffer tegen tegenvallers, mede in het licht van de afbouw van het structurele rijks subsidie en risico's bij de uitvoering van opdrachttaken. Tevens is werkkapitaal nodig voor de financiering van investeringen.

Financiële administratie

Kunstconnectie beschikt over een intern rekeningschema dat tevens als basis dient voor de projectadministratie, de urenregistratie en het archiefsysteem. Dit schema voorziet in de wens van OCW om gesubsidieerde taken en door de branche zelf te dragen activiteiten (belangenbehartiging bijvoorbeeld) onderscheidenlijk te kunnen verantwoorden. Het opstellen van kwartaaloverzichten, de jaarrekening en de uitoefening van de controllerfunctie is uitbesteed.

1.7. Contributiesystematiek

Met ingang van 2008 is het nieuwe contributiestelsel – na een laatste 'fine-tuning' en met een gewenningsregeling 2008/2009 – ingevoerd. Vanwege de fusie tussen De Kunstconnectie en de VKV voldeed het contributiestelsel niet meer, waarna een commissie uit de leden een nieuw stelsel ontwierp dat door de leden eind 2007 is vastgesteld. De contributietarieven zijn daarbij zodanig aangepast dat het geraamde tekort op de begrotingsraming van 2009 e.v. werd weggewerkt. Het nieuwe stelsel is gebaseerd op: een voor alle leden een vast basistarief met daarbovenop een promillage van de omzet boven de € 500.000, afgetopt door een contributieplafond; en voor de leden die de CAO ke hanteren daar bovenop een opslag voor de kosten van het afsluiten van de CAO ke op basis van een promillage van de loonsom, afgetopt door een opslagplafond.

De vereniging baseert zich voor de contributieheffing op de meest recente jaarrekeningen. Uit de invoering van het nieuwe stelsel blijkt dat de nieuwe contributiesystematiek als doorzichtig, calculeerbaar en rechtvaardig beoordeeld wordt. Het biedt een balans tussen solidariteit en draagkracht en legt de kosten voor de CAO dienstverlening neer bij die instellingen die de CAO toepassen. Om leden tegemoet te komen die vanwege de invoering van het nieuwe stelsel met een 'contributiehobbel' werden geconfronteerd, hanteert het bestuur een gewenningsregeling. Daarnaast is er een hardheidsclausule waar leden gemotiveerd een beroep op kunnen doen. Dit is in 2008 8 keer gebeurd.

De nieuwe systematiek is – zij het met forse extra administratieve inspanningen van het bureau – zonder noemenswaardige problemen ingevoerd. De toepassing van de gewenningsregeling en hardheidsclausule geschiedde binnen de daarvoor bepaalde financiële kaders.

1.8. Huisvesting

Het bestuur heeft – in het licht van de situatie per 2009 als de vereniging geen structurele OCW-bijdrage meer ontvangt - onderzoek gedaan naar hoe de huisvestingskosten naar beneden bijgesteld kunnen worden. Het pand Lucasbolwerk 11 te Utrecht is in eigendom van de vereniging (in 1987 om niet verkregen van het toenmalige ministerie van WVC), maar er rust een teruggavebeding op. Indien het pand een andere doelstelling krijgt c.q. van eigenaar vervreemd wordt zou de opbrengst moeten worden teruggegeven aan het ministerie. De optie om het pand te verkopen en elders in te huren is onderzocht o.a. via archiefonderzoek naar de precieze bepalingen van de overdracht eertijds en een juridische toets plus advies over de mogelijkheid zelf te kunnen beschikken over de verkoopopbrengsten. Dit advies heeft het

bestuur er toe gebracht te besluiten het pand vooralsnog niet te verkopen maar te proberen een deel verhuurd te krijgen. Op dit moment wordt reeds verhuurd aan de Stichting Netwerk Jeugdtheaterscholen, de European Music school Union en de Stichting Certificering Kunsteducatie & Amateurkunst.

1.9. Heroriëntatie op kerntaken, beleidsfocus en activiteiten van de vereniging

Met het oog de nieuwe situatie per 2009 en de vermindering van de financiële mogelijkheden, heeft het bestuur een aanscherping van de beleidsfocus en het takenprofiel van de vereniging aan de leden voorgesteld. In de ledenvergadering van 20 november kreeg het bestuur groen licht van de leden om de beleidsfocus aan te scherpen, de kerntaken te beperken en het aantal activiteiten te verminderen. Kunstconnectie krijgt waardering voor haar diensten en producten. De vereniging wordt gewaardeerd als gesprekspartner in de beleidsomgeving en als vertegenwoordiger van de branche. Dat is verheugend, maar bureau en bestuur moeten hun aandacht over vele beleidsthema's en organisaties verdelen, mede omdat kunsteducatie/kunstparticipatie bij de diverse overheden geen eigen beleidsdomein is maar onderdeel van cultuur, onderwijs, vrije tijd, welzijn e.d. In genoemde ledenvergadering heeft het bestuur de leden uiteen gezet waarom de vereniging zich moest herbezinnen op haar beleidsfocus en kerntaken / activiteiten. Aanleiding was het grote aantal kansen voor de branche in combinatie met de bezuinigingen waar de vereniging zich voor gesteld ziet. De strategie van 'oppakken wat je kunt' van de laatste jaren heeft de vereniging geen windeieren gelegd, maar is niet langer te handhaven. Zie: Werkplan 2009-2010 van Kunstconnectie "Samen werken aan nieuwe perspectieven".

Profiel en beleidsfocus

Met de leden is afgesproken dat het stimuleren van brancheontwikkeling vooral gericht zal zijn de ontwikkeling van eigentijds werkgeverschap, van cultureel ondernemerschap en het bevorderen van kwaliteit. De inhoudelijke beleidsfocus richt zich de komende jaren meer op de actieve kunstbeoefening in de leefomgeving (en doorlopende lijnen van onderwijs naar vrije tijd) dan op de kunsteducatie in de leeromgeving. Als uitgangspunten voor het takenprofiel werden vastgesteld: eerste prioriteit hebben die taken die inhoud geven aan de bestaansgrond van de vereniging (waartoe ben je als vereniging in het leven geroepen); het collectief branchebelang staat voorop; de bindingskracht van de vereniging blijft op peil; de 'werkgeversfunctie' staat buiten kijf; als professionele vereniging moeten we op alle verenigingsfuncties activiteiten kunnen laten zien: diplomaat, onderhandelaar, gilde, sociëteit en adviesbureau (de inzet per functie kan verschillen); realistische ambities in relatie tot de mogelijkheden: "wat kunnen we voor de leden doen met de middelen die we van de leden krijgen". Kunstconnectie hoeft niet alles op te pakken maar kan andere partijen motiveren zich in te zetten voor de belangen en de behoeften van de branche.

Taken

1. De heroriëntatie leverde het volgende takenprofiel op:
Onderhouden van de vereniging en verenigingsbeleid ontwikkelen:
Stimuleren en organiseren van de ontwikkeling van branchebeleid. Organiseren van de besluitvorming binnen de vereniging en draagvlak voor verenigingsbesluiten realiseren. Communicatiekanalen beheren. Verenigingsbureau in stand houden / verenigingsadministraties.
2. *Collectieve belangen behartigen en de leden vertegenwoordigen:*
Monitoren van het beleid en de ontwikkeling ervan in de

omgeving van de branche. Beïnvloeden van het beleid en de cultuurpolitieke en sociaal-economische omgeving. Representeren van de leden in (inter)nationale overleggen, werkgroepen, platforms e.d.

3. *Arbeidsverhoudingen en arbeidsvoorwaarden ontwikkelen:*
Beleid ontwikkelen, onderhandelen en afspraken maken. Laten ontwikkelen van werkgeversinstrumenten. Helpdesk en adviseur bij de toepassing van collectieve regelingen en namens de branche gemaakte afspraken met derden.
4. *Kennis delen mogelijk maken:*
Mogelijk maken dat vraag en aanbod in de branche naar kennis en scholingsmogelijkheden bij elkaar gebracht worden. Informatie uit het monitoren van de beleidsomgeving spreiden. Mogelijk maken dat good-practices uit de branche uitgewisseld worden.
5. *Fondsen en diensten werven:*
Aanboren van externe financieringsbronnen voor de branche en haar vereniging en met lidinstellingen ontwikkelen van projecten daarvoor. Regisseren van de uitvoering van gehonoreerde projecten. Met externe partijen en partners afspraken maken over dienstverlening voor de leden.

2. Beleidsontwikkelingen en beleidsomgeving

2.1. Cultuurpolitieke beleidsontwikkelingen

Het zich ontwikkelende maatschappelijk draagvlak voor actieve kunstbeoefening in de cultuur-politieke beleidsomgeving, heeft zich ook in 2008 met kracht doorgezet. Kunstconnectie heeft deze beleidsagenda jarenlang – en naar nu blijkt met succes – beïnvloed. Op veel terreinen ontstaan nu kansrijke dossiers voor de lidinstellingen. De vereniging maakt dankbaar gebruik van de mogelijkheden die *Kunstfactor*, *Cultuurnetwerk Nederland* en *MKB Nederland* bieden om op bepaalde dossiers gezamenlijk op te trekken en activiteiten / standpuntbepaling af te stemmen. Ook onze actieve rol in de culturele alliantie *De Cultuurformatie (DCF)* draagt bij aan het op de agenda zetten en houden van belangwekkende ontwikkelingen en het vergroten van de zichtbaarheid van de kunst- en cultuursector en haar maatschappelijke meerwaarde, ook of juist in tijden van economische crisis. Hetzelfde geldt de positieve standpunten m.b.t. kunsteducatie en brede cultuurparticipatie die de bovensectorale belangenbehartiger *Kunsten '92* inneemt.

We hebben het dan over zaken als de rol van instellingen voor kunsteducatie bij het borgen van cultuureducatie in het onderwijs, de Brede school, de combinatiefuncties en de kansen die de culturele sector heeft in het achterstandswijkenbeleid (i.s.m. de woningbouwcoöperaties). Amateurkunst / actieve kunstbeoefening staat – mede dankzij de activiteiten van *Kunstfactor*, het nieuwe *Nationaal Jeugdcultuurfonds* en het *Fonds Cultuurparticipatie* - volop in de belangstelling van politici en bestuurders. Het besef leeft dat instellingen voor kunsteducatie en kunstparticipatie de brug tussen culturele activiteiten in het onderwijs en actieve participatie daarbuiten kunnen slaan. En dat aandacht voor talentontwikkeling belangrijk is. We kunnen ons daarbij laten inspireren door de ontwikkelingen in de sport, met name de koppeling tussen breedtesport en topsport (talentontwikkeling) en de maatschappelijke positionering en ruime toegankelijkheid van sportactiviteiten voor jong en oud. Mede dankzij de inspanningen van Kunstconnectie (tezamen met de reeds eerder genoemde partners) zijn de door VWS en OCW ingevoerde combinatiefuncties ook voor de culturele sector beschikbaar gekomen (alhoewel nog erg weinig in vergelijking met de sportsector) en worden inmiddels geïmplementeerd en zijn ook de participatiegelden uit het armoedebeleid van het ministerie van SZW voor cultuurparticipatie beschikbaar gekomen. Een flink aantal van onze lidinstellingen profiteert inmiddels van deze middelen, nadat zij daar samen met hun gemeente de vereiste plannen / convenanten toe gesmeed hebben.

Kunstconnectie is uiterst blij met de – geïnitieerd via een motie van CDA Tweede Kamerlid Van Vroonhoven – door het ministerie van OCW aan het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) verleende opdracht om een aantal toekomstscenario's actieve kunstbeoefening 2030 te ontwikkelen. We zien er op toe dat in de studie ook voldoende aandacht gereserveerd blijft voor de in de motie gesignaleerde de problemen in de buitenschoolse kunsteducatie en het uiteindelijk samen met de bestuurlijke partners opstellen van een strategische vernieuwingsagenda voor de branche. Kunstconnectie ijvert al lang voor zo'n traject. Kunstconnectie is actief betrokken bij de scenariostudie via deelname aan de formeel ingestelde begeleidingscommissie en het verstrekken van informatie aan het SCP. Ook is Kunstconnectie actief betrokken bij het – eveneens via een motie door mw. Van Vroonhoven geïnitieerde – onderzoek van het NIBUD in opdracht van OCW naar de betaalbaarheid van buitenschoolse kunsteducatieactiviteiten voor gezinnen met een beneden modaal inkomen.

Beide moties en dus beide onderzoeken kwamen mede van de grond na signalen van Kunstconnectie - en later ook de *Raad voor Cultuur* - inzake de problemen in de buitenschoolse kunsteducatie, met name het al

enkele jaren geleden door Kunstconnectie aangetoonde gebrek aan afstemming tussen rijksbeleid en het beleid van de decentrale overheden als het gaat om het bevorderen van cultuureducatie in het onderwijs en het actief betrekken van de lokale culturele infrastructuur daarbij.

2.2. Externe contacten en representatie in de cultuurpolitieke beleidsomgeving

Met het *Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap* is een bestendige relatie opgebouwd. Kunstconnectie overlegde diverse keren over dossiers waarop beide partijen betrokken zijn: de projecten Kwaliteitszorg & Certificering, Competenties, Brancheacademie, cultureel ondernemerschap en spreiding Code Cultural Governance en beleidsdossiers als kunst- en cultuureducatie in het onderwijs, brede scholen en combinatiefuncties, de scenarioverkenning 2030 actieve kunstbeoefening en het NIBUD-onderzoek naar de betaalbaarheid van buitenschoolse kunsteducatie. Het ministerie is geïnteresseerd om naast de verkenning naar toekomstscenario's actieve kunstbeoefening meer onderzoek te laten verrichten naar de infrastructuur van kunsteducatie, met name naar de gewenste schaalgrootte en organisatievorm van centra voor de kunsten in de toekomst. Hierover worden begin 2009 afspraken gemaakt.

De relatie met het ministerie staat overigens wel onder druk van de interne reorganisatie aldaar. Afspraken komen slechts moeizaam tot stand, dossiers worden niet goed overgedragen en besluitvorming over projectfinancieringen blijkt keer op keer vertraagd (ondanks toezeggingen). Kunstconnectie heeft zich hierover inmiddels bij de directeur Kunsten beklaagd.

De contacten met de *Raad voor Cultuur* zijn zienderogen teruggelopen in kwantiteit. De oorzaken liggen in het feit dat Kunstconnectie per 2009 niet langer gesubsidieerd wordt door het ministerie van OCW in het kader van de vierjaarlijkse cultuurnota (en geen deel uit maakt van de landelijke culturele basisinfrastructuur) en omdat de Raad reorganiseert en taken afstoot aan andere partijen (Fonds Cultuurparticipatie en Fonds Podiumkunsten+).

Met onze partnerorganisatie *Cultuurnetwerk Nederland* zijn frequente contacten en samenwerkingen geweest. Dat resulteerde in een aantal concrete samenwerkingsverbanden en/of opdrachten. De samenwerkingsrelatie intensiveert zich in de richting van gezamenlijke afstemming op beleid, activiteiten en de verwoording van standpunten. In aanloop van het formuleren van het beleidsplan 2009-2012 van Cultuurnetwerk heeft Kunstconnectie er op aangedrongen dat Cultuurnetwerk meer werk maakt van het ondersteunen van culturele instellingen bij het rijksoverheidsbeleid gericht op versterken van de cultuureducatie in het onderwijs. Naar de opvatting van de vereniging prioriteert Cultuurnetwerk al jaren haar activiteiten te eenzijdig op actoren in het onderwijs en de PABO's.

Kunstconnectie beschouwt het nieuwe sectorinstituut voor de amateurkunst *Kunstfactor* als een belangrijke en strategische samenwerkingspartner. Amateurkunst en kunsteducatie zijn immers twee nauw met elkaar verbonden sectoren die op steeds meer plaatsen ineen vlechten. Op uitnodiging leverde Kunstconnectie diverse keren input voor het beleidsplan 2009-2012 van Kunstfactor. We lezen daar evenwel in de definitieve versie weinig van terug. Met name is Kunstconnectie verbaasd dat de eerder gezamenlijk geformuleerde beleidsvisie op de samenhang tussen amateurkunst en kunsteducatie nergens in het beleidplan wordt genoemd. Discussie is er – begrijpelijk – nog over de rolpositie van sectorinstituut Kunstfactor versus brancheorganisatie Kunstconnectie als het gaat om taken als representatie en vertegenwoordiging. Kunstconnectie heeft twijfels bij de vertegenwoordigende taken van een onafhankelijk en autonoom instituut zoals een sectorinstituut behoort te zijn. Het gevaar van (deel)belangenbehartiging ligt op de loer en Kunstconnectie heeft Kunstfactor daar verschillende keren op gewezen. Over het dossier 'Kwaliteitszorg & Certificering' voeren we een intensieve discussie met

Kunstfactor. Met name het certificeren en erkennen van opleidingen in de amateurkunst versus het certificeren van instellingen voor kunsteducatie leidt op lokaal én landelijk niveau tot verwarring. Het debat leidt nog niet tot een gezamenlijk standpunt. Complicerende factor is dat de *Stichting Certificering Kunsteducatie & Amateurkunst (CKA)* nog niet geheel zelfstandig en operationeel is. Daar zouden immers de besluiten over de infrastructuur van het certificeren in de branche genomen moeten worden.

Met het *Interprovinciaal Overleg (IPO)* en de *Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)* zijn de contacten tot dusver vooral operationeel. Ze staan met name in het teken van het project *Kwaliteitszorg & Certificering* en de verder spreiding van *Beleidsandreiking kunsteducatie voor ambtenaren*. Deze handleiding is een belangrijk instrument in de cursus *Cultuureducatie die Cultuurnetwerk Nederland* samen met de VNG en in opdracht van OCW voor gemeenteamttenaren ontwikkeld.

Kunstconnectie adviseert en overlegt met regelmaat de kwartiermaker en de directeur a.i. van het nieuwe *Fonds Cultuurparticipatie (FCP)*. De standpunten van Kunstconnectie m.b.t. de rol van dit fonds voor de sector en de noodzaak van een financiële impuls voor branchevernieuwing en innovatie zijn daar inmiddels bekend.

Met de HBOraad / sectoraal adviescollege kunstvakopleidingen (SAK) vindt – tezamen met Kunstfactor – overleg plaats over een convenant dat een structureel overleg moet regelen inzake een betere aansluiting tussen beroepspraktijk en beroepsopleiding. Dit proces is, ondanks een actieve inzet vanuit Kunstconnectie, getemporiseerd. Het initiatief staat inmiddels model voor een waaier aan convenanten dat de HBOraad met alle kunstsectoren wil optuigen.

2.3. Beleidsomgeving arbeidsverhoudingen

CAO Kunsteducatie

Begin 2008 startten de voorbereidingen voor een nieuwe CAO Kunsteducatie met een tweedaagse van de onderhandelingsdelegatie, het bureau en het per 1 januari 2008 aangetreden nieuwe bestuurslid arbeidsverhoudingen, Anja Bakker. De uitkomst van dat beraad was dat met de lopende CAO ke het been was bijgetrokken uit het verleden, maar dat met de nieuwe CAO de stap naar de toekomst echt moet worden gezet. Zo moeten de instellingen voor kunsteducatie / kunstparticipatie de gelegenheid worden geboden zich te ontwikkelen van scholingsinstituut naar 'spin in het web van de cultuurparticipatie' met een brede taakstelling, waaronder scholing in de amateurkunst. Daarop voortbordurend zijn plannen ontwikkeld voor een CAO ke die ruim baan zou geven aan vernieuwing, maar tegelijkertijd een solide basis moet blijven bieden aan instellingen die een meer traditioneel werkpakket hebben.

In het CAO-voorstel is tevens rekening gehouden met de uitkomsten van het arbeidsmarktonderzoek van het IVA te Tilburg (dr. Kees Korevaar). Dit rapport kwam in april beschikbaar en is breed in de sector verspreid (ook richting werknemerspartijen).

Vanwege de voorziene complexiteit van de onderhandelingen is besloten de onderhandelingsdelegatie tijdelijk met een extra lid uit te breiden. Lex van Hulten werd bereid gevonden nog één 'tour of duty' mee te draaien.

Kunstconnectie heeft veel aandacht geschonken aan draagvlak voor de CAO-voorstellen. De delegatie hield een brainstorm met vertegenwoordigers van instellingen waarvan gebleken was dat zij zich in hun ontwikkeling geremd voelden door de bestaande CAO, er is uitgebreid overlegd binnen bestuur, er zijn 2 ledenraadplegingen geweest, en er is bewust geïnvesteerd in een gezamenlijke visie van bonden en werkgeversorganisatie op de branche. Kon de CAO 2006 nog worden gekarakteriseerd als een 'vecht-CAO', het nieuwe onderhandelingsproces heeft zich gekenmerkt door gezamenlijk richting bepalen en zoeken naar adequate oplossingen. Kort voor de zomer resulteerde dit in de behoefte van de bonden in achterbanraadpleging. In september konden de onderhandelingen

worden hervat, maar vertraagde het proces door ziekte. Het streven om nog in december een principeakkoord te bereiken, kon daardoor helaas niet meer worden gehaald.

CAR-UWO

De intensieve contacten van Kunstconnectie met het College voor Arbeidszaken van de VNG leidden in maart 2009 tot start van de onderhandelingen in het LOGA over een nieuw hoofdstuk Kunsteducatie in de CAR-UWO. Bij de start van de onderhandelingen werd Kunstconnectie uitgenodigd om alle onderhandelaars voor te lichten over de sector. Op dringend verzoek breidde het CvA haar delegatie uit met Mieke van der Linden, directeur van lidinstelling de VAK in Delft. Kort voor de zomer leidden de onderhandelingen tot een akkoord. Omdat de vakbonden om meer tijd verzochten voor een zo breed mogelijk raadpleging van de achterban, viel definitieve vaststelling van de CAR-UWO pas te realiseren begin november. De nieuwe regeling gaat in per 1 januari 2009.

Belangrijke punten in het akkoord zijn:

- De juridische status wijzigt: in plaats van in een bijlage wordt de rechtspositie van onderwijsgevend personeel geregeld in een hoofdstuk van de CAR-UWO. Het bevoegd gezag kan daarmee niet meer kiezen om de rechtspositie toe te passen, maar is daartoe verplicht.
- De normjaartaak wordt in tranches van 72 uur opgetrokken naar 1656 uur (en loopt daarmee gelijk met de CAO ke). De loonparagraaf voorziet in compensaties.
- De invulling van lesgebonden en niet-lesgebonden uren, een afvloeiingsregeling en andere specifieke regelingen voor kunsteducatie-instellingen zijn in overeenstemming gebracht met de regelingen die de CAO ke kent. Dit bevordert de rechtsgelijkheid van personeel.
- Het A+O fonds gemeenten zal gedurende 3 jaar specifiek investeren in de sector kunsteducatie. Er is € 500.000 beschikbaar voor scholing van onderwijsgevenden, en nog eens € 500.000 voor structuurversterkende maatregelen zoals kwaliteitsbeleid, strategische opleidingsplanning en competentie management. Dit extra budget is ook toegankelijk voor B3-instellingen die een aansluitingsovereenkomst CAR-UWO aangaan of zijn aangegaan.

Sociaal Fonds Kunstzinnige Vorming (SFKV)

In 2008 hebben bestuur en bureau met enige regelmaat overlegd met de werkgeversdelegatie in het SFKV-bestuur. Waar mogelijk en gewenst ondersteunt het bureau van Kunstconnectie de werkgeversdelegatie in haar bestuurswerk.

De professionaliseringsslag van het fondsbureau werd zichtbaar in het wegwerken van achterstanden in de financiële verslaglegging.

Daardoor werd echter duidelijk dat het fonds in een financieel stevige bries verkeert. De reserves raken uitgeput door het fors toegenomen beroep op scholingssubsidies (B-fonds), terwijl de financiële basis versmalt door het wegvallen van € 700.000 aan arbeidsmarktssubsidies van het Rijk voor de AWO- en AMI-regelingen. Opgeteld bij de afbouw van structurele OCW-subsidies aan Kunstconnectie heeft de branche € 1,4 miljoen minder te besteden, terwijl juist behoefte is aan investeringen in innovatie. Dit zorgt voor een behoorlijke spanning tussen ambities en mogelijkheden, die – zo valt te verwachten – bij de vernieuwing van de SFKV-CAO in 2009 ongetwijfeld zal opspelen.

In de werkgeversdelegatie werd Fred Kagie (voormalig vice-voorzitter van Kunstconnectie) ingaande 2008 benoemd in de vacature van Henk Moes (voormalig directeur De Kubus in Lelystad). Carrie Renders (Werkschuit, Gouda) beëindigde per ultimo 2008 haar bestuurslidmaatschap. Voor haar opvolging hebben zich inmiddels diverse gegadigden bij Kunstconnectie gemeld.

2.4. Internationale representatie en samenwerking

Met het verspreiden van het cumulatief verslag 2004-2007 heeft Kunstconnectie haar activiteiten (in opdracht van het ministerie van

OCW) in het kader van het Vlaams – Nederlands onderwijs *uitwisselingsakkoord GENT 6* beëindigd. Het verslag betreft de uitwisseling tussen 10 Nederlandse centra voor de kunsten en evenzoveel Vlaamse Academies voor Deeltijds Kunstonderwijs (DKO's). Kunstconnectie is nog wel door het ministerie van OCW uitgenodigd een vervolgactiviteit in de vorm van een alternerend Vlaams - Nederlands uitwisselingssymposium te organiseren, maar heeft – vanwege het aangescherpte profiel van de vereniging per 2009 en de dito beperktere bureaucapaciteit – van deze opdracht afgezien. Op aanraden van Kunstconnectie is deze opdracht nu gegund aan Cultuurnetwerk Nederland. Kunstconnectie is wel zijdelings betrokken en actief in de werving en voorbereiding (betaalde dienstverlening).

De ondersteuning aan de Nederlandse delegatie van het *Internationaal Muziekscholen Seminar (IMS)* is conform werkplan 2008 gestaakt. Wel is afgesproken dat de delegatie gebruik kan maken van de communicatiekanalen van Kunstconnectie en haar vergaderfaciliteiten.

Kunstconnectie participeert in de *Europese Muziekschool Unie (EMU)*, een federatie van 23 landelijke muziekschoolverenigingen. Doelstelling van de EMU is internationale samenwerking en uitwisseling over muziekeducatie bevorderen. Kunstconnectie-medewerker Gerrie Koops is general secretary van de vereniging (betaalde dienstverlening). Marion van der Hoeven (directeur Muziekschool Amsterdam) is lid van het bestuur van de EMU. Zie *Activiteitenverslag 2008*.

Met de brancheverenigingen uit Zweden, Noorwegen en Noordrhein Westfalen proberen we een tot (Noord)Europese uitwisseling van centra voor de kunsten en hun brancheverenigingen te komen onder de naam *Arts4all*. Er bleek voldoende animo om zo'n gesprek in 2008 voort te zetten, maar e.e.a. gaat vanwege gebrek aan middelen en inzet uit andere landen uiterst moeizaam. Door een kunstencentrum in Riga (Litouwen) werd de conferentie georganiseerd waar 20 deelnemers uit 6 landen aanwezig waren.

Kunstconnectie is lid van de *European Foundation for Arts and Heritage (EFAH)*, inmiddels: *Culture Action Europe* geheten).

3. Activiteiten op hoofdlijnen m.b.t. het ondersteunen van professionalisering

Kwaliteit & Certificering

Na een succesvolle start in 2006 zijn 2007 en 2008 de jaren geworden waarin de branche in grote getale heeft gekozen voor een systematische aanpak van kwaliteitszorg en -borging. In een groot deel van de instellingen is kwaliteitszorg onderdeel van het beleid geworden. Steeds vaker wordt bij de inrichting van de organisatie rekening gehouden met de uitgangspunten van het Kwaliteitskader Kunsteducatie & Amateurkunst.

2008 was het laatste jaar voor het lopende en door OCW gefinancierde project 'Kwaliteit & Certificering'. De balans is opgemaakt en een vervolgproject is ontwikkeld. Kwaliteitszorg is vanzelfsprekend geworden. Certificering staat bij veel instellingen prominent op de agenda en bij 30 instellingen is het traject reeds afgerond of nagenoeg afgerond. Ook overheden vragen er steeds vaker naar. Helaas betekent dit niet dat alle instellingen de stap maken naar een van de twee toetsingsbureaus. Wel heeft een groot aantal leden de eerste stappen gezet, een inventarisatie gemaakt van de eigen stand van zaken en hulpbronnen ingeschakeld die vanuit het project worden aangeboden. De aanbidding van een digitaal zelfevaluatieinstrument heeft aan de deelname aan het project bijgedragen. De verwachting thans is dat de meerderheid van de leden van Kunstconnectie binnen twee jaar gecertificeerd zal zijn.

Het project 'Kwaliteit & Certificering' blijkt een katalysator in branchevernieuwing en professionalisering van de bedrijfsprocessen (marketing & communicatie, managementinformatie-verzameling, personeelsbeleid e.d.) en heeft veel in gang gezet. Maar de branche is er nog niet. Daarom is in 2008 een vervolgproject 2009-2012 geformuleerd en ter financiering aan OCW, het SFKV en het A+O fonds Gemeenten aangeboden. Dit vervolgproject legt meer nadruk op scholing en ontwikkeling, juist ook van het personeel in het primair proces van de instellingen voor kunsteducatie / kunstparticipatie. Samen met Kunstfactor, VNG en IPO draagt Kunstconnectie de Stichting Certificering Kunsteducatie en Amateurkunst (CKA) die tot doel heeft onafhankelijk toezicht uit te oefenen op het certificeringproces en de gecertificeerde instellingen uit te reiken. De Stichting kreeg in 2008 een duidelijker gezicht als opstap naar een verdere verzelfstandiging per 2009 als het project 'Kwaliteit & Certificering' zal zijn afgerond. Om gezondheidsredenen heeft voorzitter Stevijn van Heusden zijn functie moeten neerleggen. Margriet Ronner heeft zijn taken als interim voorzitter tijdelijk overgenomen.

Zie voor meer informatie over dit project deel D. van dit jaarverslag: Verslagen van door het ministerie van OCW additioneel gefinancierde projecten.

Benchmark

De in 2007 in gang gezette verbeteringen van het benchmarksysteem hebben helaas niet geleid tot een grotere deelname aan het systeem. Het blijkt voor veel lidinstellingen nog steeds een te grote opgave om alle gegevens die nodig zijn voor de benchmark te produceren en tijdig aan te leveren. De grote diversiteit aan interne rekenschema's speelt daarbij parten. Ook valt telkenmale op dat de medewerkers die binnen de lidinstellingen verantwoordelijk zijn voor het genereren van financiële- en productiegegevens niet overtuigd zijn van het nut van de benchmark en menen dat de benchmark op de eerste plaats een extern verantwoordingssysteem is, dat gegevens genereert ten behoeve van de vereniging zelf. Niets is echter minder waar.

Het benchmarksysteem is alleen valide wanneer een meerderheid van de instellingen deelneemt. Kunstconnectie is daarom in overleg met het

Netwerk Financials & Controllers en enkele externe experts om te inventariseren welke verbeteringen (vereenvoudigingen) in het systeem en het afsprakenstelsel wel zoden aan de dijk zouden kunnen zetten.

Bij- en nascholing

Kunstconnectie is ervan overtuigd dat verregaande professionalisering van de instellingen niet alleen bijdraagt aan de kwaliteit van het aanbod, maar instellingen tevens in staat stelt zelfstandiger en bedrijfsmatiger en daardoor succesvoller te ondernemen. In deze gedachtegang passen de volgende dossiers:

De *regionale bedrijfsschool*, een concept waarbij samenwerking tussen instellingen scholing aantrekkelijk, betaalbaar en breed gedragen maakt. De drie bestaande bedrijfsscholen – waar aan in totaal ruim 20 instellingen deelnemen – hebben zoveel ervaringskennis opgedaan dat het voor Kunstconnectie de moeite waard was deze vast te leggen en te verspreiden onder de leden. Dat is gebeurd via een Kunstconnected special en het ledencongres van april, dat in het teken stond van HRM en Competentiemanagement.

De *Brancheacademie*, een pool van deskundige scholingsaanbieders en trainers die door Kunstconnectie met zorg zijn uitgekozen om de branche op maat te bedienen. Zij presenteerden zich tijdens het tweedaags ledencongres in april in Groningen door middel van een groot aantal workshops. Daarnaast is i.s.m. drie van hen de eerste 'Competence course leiderschap in de kunsteducatie' ontwikkeld en aangeboden aan een gezelschap van 13 nieuwe managers in de branche. Het aanbod werd gecompleteerd met een workshop voor het middenkader van instellingen. De ontwikkeling van deze functiegroep beschouwen we als een kritische succesfactor voor de verdere ontwikkeling en professionalisering van de branche.

Zie voor meer informatie over dit project deel D. van dit jaarverslag: Verslagen van door het ministerie van OCW additioneel gefinancierde projecten.

4. Communicatie

Website

De website wordt dagelijks up to date gehouden; de rubrieken 'Nieuws' en 'Agenda' in coproductie met Cultuurnetwerk Nederland.

Het beoogde extranet ontbreekt nog. Door de plannen voor een geïntegreerd branche-informatiesysteem (BIS) ofwel een zogenaamd ledennet, is besloten het extranet voorlopig niet te activeren en ook de onvolmaaktheden van de website, die nog bestaan, met minimale financiële inspanning te laten herstellen. Voor de ontwikkeling en het beheer van het ledennet is in het formatieplan 2009 een specifieke functie ontworpen.

Kunstconnected

Het verenigingsmagazine Kunstconnected wordt sinds 2008 – mede vanwege financiële redenen – geheel geschreven door medewerkers van Kunstconnectie en door leden. Er zijn er twee edities verschenen in een oplage van 1200, verstuurd aan 795 abonnees, en een special met een oplage van 2000.

Nieuwsbrieven

Voor het versturen van de digitale nieuwsbrieven is een sjabloon gemaakt, zodat de nieuwsbrief direct in de 'body' van de mail verschijnt.

Kunstconnectie verspreidde in 2008 digitaal drie soorten nieuwsbrieven. Viermaal is de *Kunst & Kwaliteit* verstuurd, in het kader van het Kwaliteitsproject met gemiddeld 480 abonnees. De Nieuwsbrief *Arbeidsvoorwaarden* en haar speciale editie *CAO ke in uitvoering* is 10 X aan gemiddeld 358 abonnees verstuurd. De algemene Nieuwsbrief is aan gemiddeld 8 x aan 845 abonnees verstuurd.

Overzicht bestuur, personeel, commissies en vertegenwoordigingen

Bestuur en personeel

Bestuur

Zie ook: Bijlage Functies en nevenfuncties bestuursleden en directeur.

- Anke Weeda, voorzitter, vanaf 24 september
- Leo Cornelissen, penningmeester / secretaris
- Anja Bakker
- Hennie van Kuijeren
- Aline Nysingh
- Renée Waale
- Jan Tuinstra
- Ko van der Velpen, vice-voorzitter (tot 24 september waarnemend voorzitter).

Medewerkers

Zie ook : Bijlage Functies en nevenfuncties bestuursleden en directeur.

- Otto Berg – sr. projectmanager kwaliteitszorg / certificering / benchmark
- Petra van Buchem – secretariael medewerker / receptie (vanaf 1 februari / tijdelijk i.v.m. vervanging)
- Jos van Bussel - plv. directeur / secretaris arbeidsvoorwaarden
- René Eijsermans – sr. beleidsmedewerker
- Suzanne de Groot – jr. projectleider / communicatiemedewerker
- Gerrie Koops – officemanager / medewerker internationale contacten
- Chantal Morel – administratief medewerker / receptie (tot 15 december)
- Dini Soer – medewerker financiële- en ledenadministratie
- Astrid van Son – secretariael medewerker / projectondersteuner
- Natasja Stel – (financieel) administratief medewerker / projectmedewerker
- Irene Veltman – administratief medewerker / receptie (tot 1 juli / vervanging)
- Ap de Vries - directeur
- Femie Willems – sr. projectmanager (tot 1 oktober)
- Hennie Willemsen – secretariael medewerker / receptie (vanaf 1 oktober / tijdelijk i.v.m. vervanging).

Commissies en werkgroepen

Commissie verbreding branche

- Marco Bentz van den Berg [Kunstgebouw, Rijswijk] (tot 1 juli)
- Ingrid Metz [Centrum voor de Kunsten Sneek / Wymbritseradiel]
- Ton Sandfort [Centrum voor kunst en cultuur, Zoetermeer]
- Ap de Vries [Kunstconnectie], ambtelijk secretaris
- Peter Weinstock [Muziekschool Heerlen]

Commissie Kwaliteit

- Otto Berg [Kunstconnectie], ambtelijk secretaris
- Geert Drion [Parnas, Leeuwarden]
- Dick Hermsen [Centrum voor Muziek en Dans, Valkenswaard] (waarnemend voorzitter vanaf 1 september)
- Casper Himmelreich [SKV Noord-Kennemerland, Alkmaar]
- Arie Keijzer [Scholen in de kunst, Amersfoort]
- Gerdie Klaassen [Kunststation C, Winsum] (vanaf 1 november)
- Mieke van der Linden [de VAK, Delft] (vanaf 1 september)
- Adèle Reiss [Markant, Apeldoorn] (tot 1 maart)
- Margriet Ronner [Pier K, Hoofddorp], voorzitter (tot 1 juni)

- Astrid Vrolijk [CBK de Maagd, Bergen op Zoom] (vanaf 1 november)

Onderhandelingsdelegatie CAO kunsteducatie

- Boyke Brand [Factorium podiumkunsten, Tilburg] (vanaf 15 januari)
- Jos van Bussel [Kunstconnectie], ambtelijk secretaris
- John Does [Pier K, Hoofddorp]
- Lex van Hulten [Muzelinck, Oss]
- Cees de Wildt [adviesbureau Altersum BV, Amersfoort]

Werkgeversdelegatie in bestuur SFKV

- Fred Kagie [adviesbureau Altersum BV, Amersfoort]
- Carrie Renders [De Werkschuit, Gouda] (tot 15 december)
- Alexander Plooi [De Muzen, Veenendaal]
- Ton Temme [Globe, Centrum voor Kunst en Cultuur, Hilversum]

Commissie Contributie (tot 16 april)

- Jos van Bussel [Kunstconnectie], ambtelijk secretaris
- Guus Koemans [zelfstandig adviseur, Terheijden]
- Alex Le Mat [Het Klooster, Woerden]
- Rob Logtenberg [FEAD / Assist Accountants, Nijkerk]
- Rein Wagenaar [Wognumse Muziekschool, Wognum]

Commissie honorering directeur-bestuurder (vanaf 1 november)

- Jos van Bussel [Kunstconnectie], ambtelijk secretaris
- Jan Coumans [voorz. RvT RICK, Weert]
- Giovanni Dhondt [voorz. RvT UCK, Utrecht]
- Niels Falch [lid RvT De Meerpaal, Dronten]
- Leo van der Hoest [voorz. RvT Kunsteducatie Walcheren, Vlissingen]
- Peter Langerak [voorz. RvT 't Klooster, Woerden], voorzitter
- Joep Smits [voorz. RvT CKE Eindhoven]

Werkgroep branchetraject toekomstscenario's 2030 (vanaf 1 december)

- Helen Eggenkamp [Kunstencentrum, Venlo]
- Piet Elenbaas [Leeuwenkuil, centrum voor de kunsten, Deventer]
- Peter Grooten [UCK, Utrecht]
- Monica Kalbvleesch [Idea kunstencentrum, Soest]
- Ariëtte Kasbergen [De Muzerije, 's-Hertogenbosch]
- Mieke van der Linden [de VAK, Delft]
- Barend Lutgendorff [Art4U, Veldhoven]
- Ap de Vries [Kunstconnectie]

Vertegenwoordigingen namens Kunstconnectie

Vertegenwoordiging in de Commissie Educatie Amateurkunst Kunstfactor

- Otto Berg [Kunstconnectie]

Vertegenwoordiging in het gecommiteerdenoverleg examens HaFaBra

- Henk van de Wetering [Muziekschool Noordwest Veluwe, Harderwijk]

Lid bestuur Stichting Certificering Kunsteducatie & Amateurkunst

- Arie Keijzer [Scholen in de kunst, Amersfoort] (vanaf 1 juli)
- Margriet Ronner [Pier K, Hoofddorp] (tot 1 juli)

Vertegenwoordiging in redactienetwerk Bulletin Cultuur & School (CNL)

- Ap de Vries [Kunstconnectie]

Vertegenwoordiging in de redactie Webportal Cultuurplein.nl (CNL / OCW)

- Suzanne de Groot [Kunstconnectie]

Vertegenwoordiging in stuurgroep Project Beroepskunstenaars in de klas

- Ap de Vries [Kunstconnectie]

Vertegenwoordiging in regiegroep De Cultuurformatie (aandeelhouder)

- Ap de Vries [Kunstconnectie]

Vertegenwoordiger in de stuurgroep Brede school / Combinatiefuncties van De Cultuurformatie

- Alex le Mat [Kunstencentrum 't Klooster, Woerden]

Vertegenwoordiging in de Werkgroep Cultuureducatie van het Nederlands – Vlaamse uitwisselingsprogramma GENT-6 (OCW)

- Ap de Vries [Kunstconnectie]

Vertegenwoordiging namens Nederland in European Music School Union

- Marion van der Hoeven [Muziekschool Amsterdam], lid bestuur EMU
- Gerrie Koops [Kunstconnectie], secretaris van bestuur EMU
- Ap de Vries [Kunstconnectie]

Vertegenwoordiging in de Stuurgroep Train de trainersprogramma Interne Cultuurcoördinator (OCW, Cultuurnetwerk Nederland)

- Femie Willems [Kunstconnectie] (tot 1 oktober)

Vertegenwoordiger in de Stuurgroep Cursus Cultuureducatie Gemeenteambtenaren (OCW, VNG, Cultuurnetwerk Nederland)

- Femie Willems [Kunstconnectie] (tot 1 oktober)
- Ap de Vries [Kunstconnectie] (vanaf 1 oktober)

Lid van het algemeen bestuur MKB Nederland

- Jos van Bussel [Kunstconnectie]

Lid van MKB commissie Cluster Vrije Tijd

- Jos van Bussel [Kunstconnectie]

Lid MKB Bestuurscommissie Stedelijke ontwikkeling en Wijkaanpak

- Jos van Bussel [Kunstconnectie]

Lid MKB Hoofdbeleidscommissie Sociale Zaken

- Jos van Bussel [Kunstconnectie]

Lid MKB CAO Commissie

- Jos van Bussel [Kunstconnectie]

Lid Bedrijfscommissie voor de Welzijnssector ingesteld door de SER

- Jos van Bussel [Kunstconnectie] (werkgeverslid)

Lid NPS Programmaraad

- Femie Willems [Kunstconnectie] (vanaf 1 oktober namens Kunstconnectie)

Vertegenwoordiging in Arts4all, European network

- Arie Keijzer [Scholen in de kunst, Amersfoort]
- Ap de Vries [Kunstconnectie]
- Otto Berg [Kunstconnectie]

Lid bestuur Werkgevers Kunst & Cultuur

- Jos van Bussel [Kunstconnectie] (penningmeester)

Lid redactiegroep Handreiking Amateurkunstbeleid Kunstfactor

- Ap de Vries [Kunstconnectie] (tot 1 maart)

Lid Begeleidingscommissie stimuleringsregeling cultuureducatie Brede school (OCW)

- Bart Vaessen [De Lindenberg, Nijmegen]

Lid netwerk Mediawijsheid Expertisecentrum

- Jeanne Klaassen [Pier K, Hoofddorp] (vanaf 1 oktober)

Lid Geschillencommissie CAO Kunsteducatie

- Michiel van Haelst [Vestius Advocaten, Amsterdam]
- Njusja Esveld (plv. lid sinds 1 december) [Vestius Advocaten, Amsterdam] (vanaf 9 december)

Lid Bestuur Federatie Werkgeversverenigingen in de Cultuur (FC)

- Jos van Bussel [Kunstconnectie]

Lid ad hoc werkgroep Van werk naar werk van VNO-NCW / MKB

- Jos van Bussel [Kunstconnectie]

Overzicht (neven)functies van de leden van het bestuur en de directeur

Anke Weeda, voorzitter (vanaf 24 september)

- Directeur Stichting AKN, Hilversum
- Lid bestuur Hilversumse Bedrijvenvereniging, Hilversum
- Lid bestuur Stichting Uit eigen beweging, Ulestraten

Leo Cornelissen, penningmeester/secretaris

- Directeur-eigenaar LMC Interim-management, Advies & Toezicht, Amsterdam
- Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Gezondheidscentra Amsterdam-ZO (GAZO)
- President-Commissaris BV Ontwikkelingsfonds Duurzame Energie Provincie Noord-Holland (ODENH), Haarlem
- Penningmeester Raad van Bestuur Stichting Vlaams Cultuurhuis De Brakke Grond, Amsterdam
- Voorzitter bestuur Vereniging Vrienden van Museum Het Rembrandthuis, Amsterdam
- Voorzitter afdelingsbestuur D66 Amsterdam-Noord, Amsterdam
- Lid bestuur Stichting Herbouw Pottebakkersgang/Jordaanpanden (Ned. Openluchtmuseum), Arnhem
- Lid kascontrolecommissie Wagnergenootschap Nederland, Amsterdam
- Recensent Opera & Theater t.b.v. de openbare bibliotheken bij NBD/Biblion BV, Leidschendam

Anja Bakker, bestuurslid

- Adjunct-directeur Servicehuis Personeel Gemeente Amsterdam, Amsterdam

Hennie van Kuijeren, bestuurslid

- Eigenaar DVDend, media adviesbureau, Driehuis
- Mede-eigenaar Podwalks.nl, Driehuis
- Docent Media Entertainment Management opleiding HBO INHolland, Haarlem
- Lid bestuur Vrienden van de Muziekschool Amsterdam, Amsterdam
- Lid Raad van commissarissen van Het Mediaplein.nl, Amsterdam

Aline Nysingh, bestuurslid

- Directeur Centra voor de Kunsten Scala Meppel en Scala Hoogeveen (tot 1 september) en Muzisch Centrum Emmeloord (tot 1 september)
- Lid Raad van Toezicht Roelof van Echten College, Hoogeveen.
- Lid bestuur Prins Bernard Cultuurfonds Drenthe, Assen
- Secretaris Jeugdtheater Zirr, Emmen
- Lid bestuur Stichting Beheer Cultureel Centrum Meppel, Meppel (tot 1 september)
- Lid Cultuur Adviescommissie Gemeente Meppel, Meppel (tot 1 september)
- Lid Commissie Cultuurprijs Drenthe, Provincie Drenthe, Assen

Jan Tuinstra, bestuurslid

- Directeur Kumulus - Centrum voor kunsteducatie, Maastricht
- Penningmeester Directeurenoverleg Centra voor de Kunsten in Limburg (DCKL)
- Voorzitter van de Raad van Bestuur van vzw De Buiteling,

Brussel (buitenschoolse opvang)

- Lid van de Raad van Bestuur van vzw Bronks, Jeugdtheater, Brussel

Ko van der Velpen, vice-voorzitter (tot 24 september waarnemend voorzitter)

- Directeur Kunstencentrum Jerusalem, Venray
- Voorzitter DCKL (Stichting Directies Centra voor de Kunsten Limburg)
- Voorzitter platform Kunst en Cultuur Venray (samenwerkingsverband culturele instellingen)

Renée Waale, bestuurslid

- Directeur Keunstwurk, provinciale instelling voor kunst & cultuur in Friesland, Leeuwarden
- Lid van de Raad van advies Leisure en Tourism Management van de Stenden Hogeschool, Leeuwarden
- Lid van de Ried fan Offeardigen, Omrop Fryslân (regionale omroep), Leeuwarden
- Voorzitter van het Directeuren Overleg Leeuwarden (DOL), Leeuwarden
- Lid van de Raad van toezicht Kunstmaand Ameland, Ameland

Ap de Vries, directeur

- Lid bestuur Stichting Theaterfestival Boulevard / Bosse Nova Hertogenbosch
- Voorzitter Adviescommissie Fonds productontwikkeling cultuureducatie (Actieplan Cultuurbereik) van de provincie Noord Brabant / BISK ('s-Hertogenbosch/Helmond) (tot 1 juli)
- Extern assessor eindprojecten / ondernemingsplannen van studenten van de faculteit Kunst & Economie van de HKU, Ut
- Panellid verkiezing Kunstenaar van het jaar, Stichting Kunstweek, Raamsdonksveer

DEEL B. KUNSTCONNECTIE 2008 IN FEITEN EN CIJFERS

Leden

- Nieuw: 2
- Opgezegd: 7 (waarvan 4 vanwege fusie met een andere lidinstelling)
- Kandidaat: -
- Aantal leden per 31 december 2008: 183
- Aankondigingen opzegging per 1 januari 2010: 4.

Ledencongressen / algemene ledenvergaderingen

Aantal: 2

Aantal deelnemers: in totaal 220 en zo'n 40 genodigden/belangstellenden.

Extra algemene ledenvergaderingen:

Aantal: 1 (gecombineerd met een ledenraadpleging CAO ke)

Aantal deelnemers: 84.

Ledenraadplegingen CAO kunsteducatie

Aantal: 2 (waarvan 1 gecombineerd met een extra algemene ledenvergadering)

Aantal deelnemers: in totaal 99.

Extra bijeenkomst: directeurenoverleg (invitational meeting) over gewenste vernieuwingen in de CAO ke

Aantal deelnemers: 10.

Geformuleerde en gepubliceerde standpunten namens de branche

Aantal: 8

Onder andere met betrekking tot het Fonds Cultuurparticipatie (inrichting en taakstelling), de beleidsplannen 2009-2012 van Kunstfactor en Cultuurnetwerk Nederland, de toekomst van het Sociaal Fonds Kunstzinnige Vorming SFKV en de herinrichting / vermindering van de subsidiestromen van het ministerie van OCW op het terrein van de arbeidsverhoudingen (de AMI- en AWO-regelingen).

Studiedagen/workshops/debatten/trainingen

Aantal: 29

Aantal deelnemers totaal: ca. 770

- 2 ledencongressen (gecombineerd algemene ledenvergadering en inhoudelijke programma's) met de onderwerpen HRM / Competenties – 15 en 16 april in Groningen - en Trends in cultuur en kunsteducatie - 20 november in Utrecht (in totaal 250 deelnemers)
- 1 informatiebijeenkomst voor leden over vernieuwing Kunsteducatie bijlagen in de CAR-UWO in samenwerking met de VNG, 24 september in Utrecht (80 deelnemers)
- 5 regionale voorlichtingsdagen over certificering in het kader van het project Kwaliteit & Certificering (Hoofddorp, Sneek, Eindhoven, Apeldoorn, Gouda) (55 deelnemers)
- 2 studiedagen 'Intern ondernemerschap' in het kader van het project Kwaliteit & Certificering (21 deelnemers)
- Studiedag 'Verandermonitor' in het kader van Kwaliteit & Certificering (i.s.m. De Lindenberg, Nijmegen) (12 deelnemers)
- Studiedag 'Projectmanagement' in het kader van het project Kwaliteit & Certificering (12 deelnemers)
- Studiedag 'Beleidsplan schrijven' in het kader van het project Kwaliteit & Certificering (4 deelnemers)
- 2 studiedagen 'Kwaliteitszorg voor middenkader' in het kader van het project Kwaliteit & Certificering (in totaal 20 deelnemers)
- Studiedag 'Appreciative Inquiry' in het kader van het project Kwaliteit & Certificering, i.s.m. bureau KplusV (6 deelnemers)
- Studiedag 'Planning & Control' in het kader van Kwaliteit & Certificering (7 deelnemers)
- 2 Intervisiegroepen kwaliteit in het kader van het project Kwaliteit & Certificering (14 deelnemers: directeuren en middenkader)
- 5 in-company trainingen kwaliteit bij instellingen voor

kunsteducatie in het kader van het project Kwaliteit & Certificering (ca. 200 deelnemers)

- Informatie- en uitwisselingsbijeenkomst over combinatiefuncties. Utrecht, 18 sept. (30 deelnemers)
- Startbijeenkomst Netwerk Financials & Controllers in de kunsteducatie (25 deelnemers)
- Workshop 'Rol en functie van het middenkader' (i.s.m. bureau KplusV) (8 deelnemers)
- Competencecourse voor nieuwe managers in de branche 'Leiderschap in de kunsteducatie' (i.s.m. KplusV, Focus consult en Consenheim consult) (13 deelnemers).

In voorbereiding per 31 december 2008:

- Uitwisselingsconferentie Vlaanderen – Nederland in het kader van het GENT 6 akkoord over kunsteducatie voor mensen met een beperking. I.s.m. Cultuurnetwerk Nederland en in opdracht van het ministerie van OCW.
- Ledencongres 22 en 23 april 2009 in Bergen op Zoom. Thema: cultureel ondernemerschap.
- Ledenraadpleging CAO kunsteducatie en CAO SFKV.

Gecertificeerde instellingen (project Kwaliteitszorg & Certificering)

- Aantal in 2008 gecertificeerde instellingen: 9
- Totaal aantal gecertificeerde instellingen per 31 december: 24
- Aantal instellingen in certificeringstraject per 31 december: 6
- Aantal instellingen per 31 december 2008 die zich voorbereiden op certificering / deelnemen aan het pilotproject Kwaliteit / Certificering: 74
- Adviesgesprekken certificeringstraject / zelfevaluatie: ca. 50 met ca. 100 deelnemers.

Branche-informatiesysteem / benchmarkproject

- Aantal deelnemende instellingen: 65, waarvan 23 daadwerkelijk de gegevens over 2007 hebben aangeleverd
- Nieuwe deelnemers: 3.

Informatie en advies

Ruim 800 vragen vanuit 150 instellingen. 60% van de vragen is gerelateerd aan werkgeverszaken, 20% aan kwaliteitszorg, professionalisering en benchmarking, 5% aan opleidingsvraagstukken en –mogelijkheden, 10% aan schaalvergroting / fusie / verzelfstandiging en 5% overig.

Pleitbezorging op verzoek van leden

Aantal acties: 2.

Mantelovereenkomsten met leveranciers, dienstverleners en opleiders

- Aantal: 28
- Nieuw: 3
- Opgezegd: 1
- In voorbereiding per 31 december 2008: 3.

Publicaties / verslagen onder verantwoordelijkheid van Kunstconnectie

Aantal: 41

Aantal in voorbereiding op 31 december 2008: 7

- 2 edities Kunstconnected, 795 abonnees, oplage 1.100 exemplaren
- Kunstconnected special over HRM en Competenties t.b.v. het ledencongres op 15 en 16 april, oplage 2000
- 8 edities digitale Nieuwsbrief Kunstconnectie, 845 abonnees
- 4 edities digitale Nieuwsbrief Kunst & Kwaliteit, 480 abonnees
- 6 edities digitale Nieuwsbrief Arbeidsvoorwaarden en 4 specials 'CAO-berichten', 377 abonnees
- Jaarverslag en activiteitenverslag 2008 "Werken aan brancheontwikkeling"
- 2 edities Ledenlijst Kunstconnectie

- Arbeidsmarktontwikkelingen in de kunsteducatie; een verkenning (i.s.m. bureau IVA, Tilburg)
- Diverse verslagen van netwerkbijeenkomsten via internet en mail verspreid
- 3 Factsheets: over combinatiefuncties, het Fonds Cultuurparticipatie en de armoedegelden ('Aboutalebgeden') en het Nationaal Jeugd Cultuurfonds
- Digitale tool 'Zelfevaluatie' (in het kader van het project Kwaliteit & Certificering)
- Cumulatief eindverslag 2004 – 2007 van het Uitwisselingsprogramma Gent 6 tussen Nederlandse en Vlaamse instellingen, oplage 150 exemplaren
- Rapport "Samen solo"; een verkenning van en handreiking voor samenwerking tussen gesubsidieerde en particuliere aanbieders van kunsteducatie (auteurs: Peter Grooten en Henk Haest)
- Open ramen, open deuren; management van kwaliteit en professionaliteit in de kunsteducatie (in kader project Kwaliteit & Certificering); door Geert Drion
- Appreciative Inquiry; op zoek naar innovatie, kwaliteit en professionaliteit binnen de sector kunsteducatie en –participatie (in het kader van het project Kwaliteit & Certificering) (i.s.m. bureau KplusV organisatieadvies)
- Marktverkenning informatiesystemen kunsteducatie; vergelijking van softwareprogramma's voor de sector kunsteducatie (i.s.m. Breinformatie).

In voorbereiding per 31 december 2008:

- Zicht op... de waarde van kunst- en cultuureducatie; bundeling citaten: argumenten en motieven voor kunsteducatie (i.s.m. Cultuurnetwerk Nederland)
- Nieuwe aflevering Kunstconnected
- Kunstconnected special over toekomstscenario's kunsteducatie 2030
- Werkplan Kunstconnectie 2009 – 2010 "Samen werken aan nieuwe perspectieven"; doelen en activiteiten 2009
- Handreiking honorering directeur-bestuurders
- Statistiek kunstzinnige vorming 2005 en 2007 (i.s.m. CBS)
- CAO kunsteducatie.

Presentaties / lezingen / interviews / artikelen t.b.v. derden

Aantal: 27

- Diverse redactionele bijdragen over de relatie kunsteducatie – amateurkunst ten behoeve van de publicatie *Amateurkunstbeleid OK; een handreiking voor gemeenten* van Kunstfactor, sectorinstituut amateurkunst (Ap de Vries)
- Lezing over de mogelijkheden van samenwerking tussen ICT/software-bedrijven en instellingen voor kunsteducatie voor de relatiedag van Abecon, op 12 februari bij centrum voor de kunsten TOON in Gorinchem (Jos van Bussel)
- Presentatie over de ontwikkelingen in de kunsteducatie en met name de muzikeducatie bij centra voor de kunsten en muziekscholen. Bijeenkomst Classic express PCC van de Federatie Jong Muziktalent en het Prinses Christina Concours. Bloemendaal, 13 februari (Ap de Vries)
- Presentatie over stand van zaken Kunstconnectie en perspectief 2009. Lezing voor medewerkers van Cultuurnetwerk Nederland. Utrecht, 3 maart (Ap de Vries)
- Presentatie over kwaliteit en certificering in de sector kunsteducatie voor het bestuur van het Sociaal Fonds Kunstzinnige Vorming SFKV. Hilversum, 3 maart (Otto Berg)
- Presentatie 'Amateur art education in The Netherlands' voor een delegatie Noorse directeuren van centra voor de kunsten. Almar, 26 maart (Ap de Vries)
- Inleiding over de ontwikkelingen in de kunsteducatiebranche voor de LOGA-onderhandelaars in het kader van de onderhandelingen CAR-UWO. VNG, Den Haag, maart (Jos van Bussel)
- Artikel *Instellingen voor kunsteducatie ontberden budget voor innovatie; branchebrede agenda voor vernieuwing nodig*. In:

- Nieuwsbrief Kunsten '92, nr. 38, april 2008 (Ap de Vries)
- Rapportage over de actuele ontwikkelingen in de kunsteducatie in Nederland ten behoeve van de jaarvergadering van de European Music School Union, Brussel, 24 april (Ap de Vries)
 - Presentatie Amateur arts education in The Netherlands. In het kader van de conferentie Musiceducation in Western Europe, als onderdeel van de jaarvergadering van de European Music School Union, Brussel, 25 april (Ko van der Velpen / Ap de Vries)
 - Toespraak bij de presentatie van het boek "Kijk, ik kan zilver maken" van SKVR-directeur Dirk Monsma. Rotterdam, 13 juni (Ap de Vries)
 - 'Kunstconnectie denkt in partnerschappen'. Interview in IZA in Bedrijf, juli (Jos van Bussel)
 - Presentatie over de mogelijkheden van combinatiefuncties in de kunsteducatie en de arbeidsvoorwaardelijke aspecten. Studiedag De Cultuurformatie / Taskforce Combinatiefuncties / Kunstconnectie, Utrecht, 18 september (Jos van Bussel)
 - 'Toen en straks', lezing voor medewerkers van Kunstfactor over de ontwikkelingen in en perspectieven voor de kunsteducatie / centra voor de kunsten. Kunstfactor, Utrecht, 18 september (Ap de Vries)
 - 'Cultureel ondernemerschap of maatschappelijk ondernemerschap?', gesproken column en forumlid in het debat tijdens de studiedag 'De kunst van cultureel ondernemerschap', georganiseerd door Facta, 1 oktober, Amsterdam (Ap de Vries)
 - Interview in MKB-blad Ondernemen! jrg. 14 nr. 9 'Clubgevoel ontbreekt met zelfstandigen', oktober (Jos van Bussel)
 - Interview / advertorial van Van Spaendonck Services in NRC (oktober) met Jos van Bussel over samenwerking tussen branchevereniging en marktpartijen
 - Presentatie 'Amateur art education in The Netherlands' voor een delegatie van muziekscholen uit Helsinki / Finland. Zaandam, 13 oktober (Ap de Vries)
 - Lezing over Cultureel ondernemerschap voor de jaarbijeenkomst van Arts4all, European network amateur art schools. Riga, 17 oktober (Otto Berg)
 - Inleiding voor de klantendag van Van Spaendonck Services 'De meerwaarde van een partnerschap', Tilburg, 5 november (Jos van Bussel)
 - Lezing over de kunsteducatie in Nederland. San Sebastian, Spanje, november (Dirk Monsma, SKVR, Rotterdam).
 - Presentatie over 'Risicobeheersing bij vormen van betaalde arbeid' t.b.v. het Netwerk Financials & Controllers, 25 november (Jos van Bussel)
 - 'De doelen van kunsteducatie: ze benoemen geeft richting aan innovatie en beleid'; reflectie n.a.v. en bij de presentatie het rapport 'Verdieping – verbreding: perspectieven voor inhoudelijke vernieuwing van het deeltijds kunstonderwijs in Vlaanderen'. Brussel, 8 december (Ap de Vries)
 - Duopresentatie Kunstconnectie – Erfgoed Nederland voor de Vereniging van Openbare Bibliotheken (VOB) over de taken van een brancheorganisatie in relatie tot die van een sectorinstituut. Utrecht, 11 december (Ap de Vries)
 - Lezing over het systeem van certificering in de sector kunsteducatie voor de leden van de brancheorganisatie voor ontwikkelingssamenwerking 'Partos'. Amsterdam, 16 december (Otto Berg)
 - Interview met Ap de Vries e.a. over de kern van cultureel ondernemerschap.
In: MMnieuws, nr. 9/10, december
 - Artikel 'CAO voor brancheverenigingen'. In: VM Verenigingsmanagement, december (Jos van Bussel).

In voorbereiding per 31 december 2008:

- Lezing over de mogelijkheid om muziekeducatie gezamenlijk te promoten. T.b.v. Hoofdbedrijfsschap Ambachten / muziekinstrumentenmakersbedrijf.
- Lezing voor docenten van de ArteZ Hogeschool Arnhem /

Zwolle over de beroepsperspectieven en benodigde competenties van afgestudeerde musici / docerend musici.

- Presentatie voor een studiedag van de regionale bedrijfsschool Noord 'Punt!zes' over de ontwikkelingen in en de toekomstperspectieven voor de kunsteducatie vanuit het gezichtspunt van klanten en subsidiërende overheden.

Uitwisselingsnetwerken

Aantal: 17

- Intervisienetwerken management: 7 groepen met in totaal 48 deelnemers; gemiddeld 2 bijeenkomsten per jaar (varieert van 1 tot 4 keer per jaar) > in 2008 verzelfstandigd
- Intervisienetwerken kwaliteit: 2 met in totaal 14 deelnemers
- Consulentennetwerken: 8 groepen met in totaal 160 deelnemers; elk 2 bijeenkomsten per jaar > in 2008 overgedragen aan Kunstfactor in overleg met Raad van 12 en Cultuurnetwerk Nederland

De consulentennetwerken zijn: Bemiddeling (voorz.: Petra Levert), Voortgezet onderwijs (voorz.: René Lebens), Theater (voorz.: Willem Smit en Len Cornelissen), Beeldende kunst (voorz.: Marlies Rijkers en Jolanda Schouten), Muziek (voorz.: Hinke Breimer), Dans (voorz.: Marjolein van den Beld), Audiovisueel (voorz.: Myriam Simons en Jeanne Klaasen), Literatuur (voorz.: Peter Klein).

Thematische netwerken

Aantal: 4

- Netwerk Kunst en Onderwijs (voorz.: Cas Himmelreich en Joke Rood): 60 deelnemers; 2 bijeenkomsten/studiedagen per jaar > in 2008 verzelfstandigd.
- Netwerk Communicatie & Marketing (wisselend voorzitterschap): 33 deelnemers; 3 bijeenkomsten per jaar.
- Netwerk P&O (voorz.: Corrie van der Wouw): 40 deelnemers; 4 bijeenkomsten per jaar.
- Netwerk Controllers & Financials (nieuw opgezet in 2008): 24 deelnemers; 2 bijeenkomsten.

Deel C. Activiteitenverslag 2008

Activiteitenverslag 2008 Kunstconnectie

A. Belangenbehartiging en strategische beleidsontwikkeling

Taken conform beleidsplan 2006-2008	WERKGEVERS- BRANCHETAKEN financiering op basis van contributie + bijdragen SFKV + overige fondsen	OPDRACHTTAKEN OCW op basis van OCW beschikking 2006-2008 + extra OCW projectsubsidies	Resultaten	Overige informatie
<p>1.</p> <p>Organiseren ontwikkeling strategische visie en branche- (arbeidsvoorwaarden)beleid; via debat en opinievorming</p>	<p>* "Agenda voor de toekomst", debatten met en tussen leden en belanghebbenden over toekomst van de branche, infrastructuur, afstemming lokaal – provinciaal. Verspreiden verslagen; opstellen agenda en (financieel) draagvlak ervoor verwerven bij betrokken partijen (o.v.v. SFKV-bijdrage). Eerste opzet i.s.m. Kunstfactor > gezamenlijke visie ontwikkelen op plek en samenhang van kunsteducatie en amateurkunst. Aansluiten bij OCW / SCP traject "Scenarioverkenning actieve kunstbeoefening 2030"</p> <p>* Overleg OAKV over sociaaleconomische en arbeidsmarkt gerelateerde thema's, mede als input voor ontwikkeling arbeidsvoorwaardenbeleid en activiteitenplanning werkgeverstaken van de vereniging. (+ bijdrage SFKV)</p> <p>* Ontwikkeling Arbeidsvoorwaardennota 2008 e.v.</p>		<p>* De door Kunstfactor en Kunstconnectie geformuleerde visie op de <u>samenhang tussen amateurkunst en kunsteducatie</u> (incl. begripsbepaling), de ondersteuning van de amateur-kunst(enaar) en de taakafbakening daarvan op lokaal, provinciaal en landelijk niveau bij diverse gelegenheden ingebracht in discussies over het beleidsplan 2009-2012 van Kunstfactor.</p> <p>* Samen met Kunstfactor de term '<u>actieve kunstbeoefening</u>' (als overkoepeling van amateurkunst en kunsteducatie in de markt gezet. Vele andere partijen zoals OCW en Raad voor Cultuur hebben dit inmiddels overgenomen.</p> <p>* De bij diverse gelegenheden op landelijk politiek en bestuurlijk niveau bepleitte noodzaak van een door OCW, VNG, IPO en de branche gedragen strategische brancheagenda voor vernieuwing van de sector, heeft geleid tot de motie Van Vroonhoven m.b.t. een verkenning door OCW naar de problemen in de buitenschoolse kunsteducatie en het opstellen van een verbeterplan. Met als voorbeeld het vernieuwingstraject van de openbare bibliotheken. Met OCW diverse keren hierover. OCW heeft et SCP inmiddels gevraagd een voorstel te doen voor een "<u>Scenarioverkenning actieve kunstbeoefening 2030</u>". Kunstconnectie overlegt mee over inhoud en aanpak en adviseert de SCP projectleider op diverse onderdelen van de verkenning.</p> <p>* Met de leden een eerste debat gevoerd (ledencongres nov.) over ontwikkelingen in de sector die invloed hebben op de toekomstscenario's. Verslag onderdeel van verslag ledencongres (reeds op de site). Werkgroep uit de leden geformeerd om een <u>eigen branchetraject scenarioverkenning</u> vorm te geven (doel: input organiseren voor SCP en mogelijk alternatieve scenario's formuleren).</p> <p>* De onderhandelingsdelegatie heeft ca. 10x overleg gevoerd met de werknemersverenigingen in het kader van het <u>OAK overleg</u>. Het overleg stond met name in het teken van uitwerkingskwesties van de CAO ke 2006-2008 en voorbereiding van de nieuwe CAO.</p> <p>* De onderhandelingsdelegatie heeft de <u>kaders voor een nieuwe CAO ke</u> voorbereid o.b.v. analyses van de ontwikkelingen in de sector (tweedaagse sessie in januari).</p> <p>* Ten behoeve van de ontwikkeling van het <u>arbeidsvoorwaarden-beleid</u> (inzet CAO onderhandelingen) heeft het IVA in opdracht van Kunstconnectie een rapport opgesteld over de arbeidsmarktontwikkelingen in de sector: "Arbeidsmarktontwikkelingen in de kunsteducatie, en verkenning".</p>	<p>* Neerslag in beleidsplan 2009-2012 van Kunstfactor</p> <p>* Bestuur acht koppeling van kunsteducatie aan de politiek/bestuurlijke aandacht voor amateurkunst gewenst.</p> <p>* Kunstconnectie participeert in formeel ingestelde begeleidingscommissie, samen met Kunstfactor, VNG, IPO, Fonds Cultuurparticipatie en OCW.</p> <p>* Als input voor een debat op het ledencongres april 2009 is een Kunstconnected-special in voorbereiding genomen.</p> <p>* Ledenraadpleging over de onderhandelingsinzet met 14 deelnemers en expertmeeting met 10 directeurs.</p> <p>* Presentatie van het rapport op het ledencongres op 15 april in Groningen.</p>

<p>2.</p> <p>Zichtbaar maken van het maatschappelijk belang van de sector en functie kunsteducatie en kunstparticipatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pleitbezorging - Ondersteunen beleidsvorming 	<ul style="list-style-type: none"> * Onderzoeken financieringsmogelijkheden en laten verrichten van een studie naar de economische effecten sector AK/KE (i.s.m. Kunstfactor). * Laten verrichten van literatuurstudie naar het effect kunsteducatie op cognitieve en sociale ontwikkeling (i.s.m. CNL / student). * Stimuleren gebruik Handreiking beleid KE voor ambtenaren (in nov. 2006 verschenen) d.m.v. publicaties, bijdragen aan studiedagen en debatten e.d. 		<ul style="list-style-type: none"> * Opdracht gegeven aan het Adviesbureau Cultuur & Toerisme (dr. D. Noordman + studenten EUR) voor een studie naar de <u>economische effecten van de sector AK/KE</u>. Offerte en onderzoeksopzet zijn goedgekeurd. De studie is gestart. Kunstconnectie levert actief gegevens aan, o.a. via beschikbare jaarverslagen en jaarrekeningen uit de sector. * Cultuurnetwerk NL is gevraagd literatuurstudie te doen naar de <u>effecten van kunsteducatie op sociaal / emotionele en maatschappelijke ontwikkeling</u> (bundeling beschikbare gegevens). * Overlegt met Cultuurnetwerk NL over de inhoud en organisatie van de cursussen cultuureducatie voor gemeenteamttenaren, die zij in opdracht van OCW en i.s.m. VNG en provinciale instellingen uitvoert. De inhoud van de Kunstconnectie uitgave <u>Handreiking Kunsteducatiebeleid</u> vormt een basis voor deze cursus en de publicatie zelf wordt aan de cursisten ter hand gesteld. * Aan Cultuurnetwerk NL is opdracht gegeven de brochure met <u>politieke en wetenschappelijke citaten m.b.t. de noodzaak van kunsteducatie</u> en publieke verantwoordelijkheid ervoor te actualiseren. 	<ul style="list-style-type: none"> * Gezamenlijke activiteit van Kunstfactor en Kunstconnectie. Eerste publicatie verwacht in tweede helft 2009. * CNL heeft zo'n literatuurbundeling in breder verband opgenomen in het activiteitenplan 2009-2012. * Kunstconnectie maakt deel uit van de stuurgroep Cursus Cultuureducatie gemeenteamttenaren. * Publicatie in januari 2009 (samen met een brief die wijst op de gemeenteraadverkiezingen 2010).
<p>3.</p> <p>Collectieve belangenbehartiging / lobby / representatie / spreekbuis op nationaal niveau</p>	<ul style="list-style-type: none"> * Namens de leden formuleren en uitdragen van branchestandpunten over actuele cultuurpolitieke en sociaal-economische thema's wanneer daar aanleiding toe is. Reageren op politieke ontwikkelingen e.d. * Namens de leden overleggen en afstemmen met relevante partijen in de cultuurpolitieke en sociaaleconomische beleidsomgeving, o.a. met OCW, VNG, IPO, MKB, Fed. Werkgevers Cultuur, SFKV, VOB/WOB, VSCD, werknemers- en werkgeversverenigingen, Kunstfactor, CNL, Raad voor Cultuur, Kunsten '92, De Cultuurformatie, Fonds Cultuurparticipatie i.o., National Jeugd Cultuurfonds i.o. > <i>Aantal overlegpartners en contactmomenten beperken tot de noodzakelijke i.r.t. actuele branchebelangen.</i> * Vertegenwoordiging in platforms, werkveldcommissies e.d. > <i>Inperken tot strikt noodzakelijke, alleen daar waar gekoppeld aan andere projecten / activiteiten van de vereniging. Leden bij vertegenwoordiging inschakelen.</i> 		<ul style="list-style-type: none"> * Diverse <u>standpunten</u> geformuleerd en verspreid via gesprekken, brieven en persberichten m.b.t. de actuele mogelijkheden (wijkaanpak, combinatiefuncties) en problemen (onvoldoende innovatiemogelijkheden, onvoldoende afstemming tussen het beleid van rijk, provincies, gemeenten) in de sector. Ook m.b.t. de cultuurnota / basisinfrastructuur (over Fonds Cultuurparticipatie, beleidsplannen 2009-2012 van Cultuurnetwerk NL en Kunstfactor. Over het SFKV. En inzake de teloorgang van de AWO en AMI-gelden voor de sector (ruim € 700.000). * <u>Structureel en incidenteel overleg</u> gevoerd (formeel en informeel) over branchestandpunten en –signalen m.b.t. de maatschappelijke, beleidsmatige, bedrijfseconomische en werkgeversgerelateerde positie van de branche. Representatie en actieve bijdragen op vele bijeenkomsten (zie: <i>KC in cijfers 2009</i>). Extra aandacht in 2008: de relatie tot en communicatie met het bestuur van het SFKV en met name de werkgeversdelegatie in dat bestuur, de samenwerking met het sectorinstituut voor de amateurkunsten Kunstfactor, de samenwerking in het verband van De Cultuurformatie (o.a. Regiegroep en Stuurgroep Brede school / Combinatiefuncties), uitwisseling en afstemming in MKB-verband (zowel sociaaleconomische thema's, als samenlevingsopbouw-thema's zoals de 'Wijkaanpak'), samenwerkingskansen met VSCD en VOB/WOB, Fonds Cultuurparticipatie, Federatie Cultuur en de relatie met de Raad van 12. Nieuw in 2008: National Jeugd Cultuurfonds i.o. en Mediawijsheid Expertisecentrum. * <u>Vertegenwoordigingen</u> gerealiseerd en branchebelangen en standpunten aangekaart in diverse klankbordgroepen, netwerken e.d. Onder andere: stuurgroep Cursus Cultuureducatie voor ambtenaren, bestuurscommissie wijkaanpak van het MKB, projectgroep Beroepskunstenaars in de klas, projectgroep Training Interne Cultuurcoördinator, Programmaraad NPS, Commissie Educatie Amateurkunst, Begeleidingscommissie stimuleringsregeling brede school, diverse bijeenkomsten van het Fonds Cultuurparticipatie. 	<ul style="list-style-type: none"> * Kunstconnectie is actief betrokken bij de activiteiten van andere belangenbehartigers als Kunsten '92, Federatie Cultuur en De Cultuurformatie (DCF) en stemt op deze taak af met partners als Kunstfactor. Bij Kunsten '92 en DCF hebben we <i>"Een boegbeeld voor de kunstensector"</i> op de agenda gezet. * I.s.m. Kunstfactor kon Kunstconnectie zich eind 2007 / begin 2008 voegen in het overleg met SoZaWe inzake de impuls maatschappelijke participatie (80 milj. voor 2008/2009 in kader armoedebeleid) en de zogenaamde 'Aboutalebelden' ook voor de instellingen voor kunsteducatie beschikbaar krijgen. * Terugkoppeling resultaten via Nieuwsbrief, Kunstconnected en diverse ledenbrieven. * Vanwege de vele actuele ontwikkelingen nog geen echte vermindering van onze inzet op deze taak.

<p>4.</p> <p>Netwerken en uitwisseling in international verband</p>	<p>* Namens de leden overleggen, afstemmen en uitwisselen met relevante partijen in de internationale omgeving. Samenstellen ledendelegaties; ontvangen/wegwijs maken buitenlandse delegaties en hen introduceren bij leden. > <i>Inzet in balans brengen met beperktere mogelijkheden vereniging; prioriteit geven aan die netwerken die contacten met de Europese commissie/parlement mogelijk maken; waar mogelijk prioriteit geven aan niet-disciplinegebonden netwerken/uitwisselingen (mee ontwikkelen van uitwisselingsnetwerk Arts4all); rendement van uitwisseling beter zichtbaar maken voor de branche m.b.v. deelnemende leden; leden intensiever inschakelen bij vertegenwoordiging en ontvangst buitenlandse delegaties.</i></p>	<p>* I.s.m. Cultuurnetwerk NL en in opdracht van OCW en het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap organiseren van een eerste Vlaams - Nederlands uitwisselings-symposium voor Centra voor de Kunsten en Vlaamse Academies voor deeltijdkunstonderwijs (DKO) in kader van het GENT-6 akkoord.</p>	<p>* <u>EMU</u> jaarcongres (Brussel) bijgewoond en een presentatie verzorgd over de actuele ontwikkelingen m.b.t. de kunsteducatie. * De eerste <u>EMU managementmeeting</u> (Prato) mee voorbereid en georganiseerd; diverse presentaties verzorgd over de branche-vereniging en het kwaliteitssysteem en workshops geleid. De 2-jaarlijkse managementmeeting is bedoeld als uitwisselings- en ontwikkelingsplatform voor managers van de verenigingsbureaus. * Nederlandse delegatie voor de jaarlijkse <u>IMS</u> meeting (Saarland) georganiseerd. Verslag van de vorige meeting verspreid. Met de Nederlandse betrokkenen afgesproken dat Kunstconnectie zich uit deze activiteit gaat terugtrekken. * Met de zusterorganisatie uit Nordrhein Westfalen (LKD-NRW) de jaarlijkse bijeenkomst (Hammäalina, Finland) van het <u>Arts4all netwerk</u> voorbereid en mee georganiseerd. Bedoeling is dat er een internationaal uitwisselingscircuit voor centra voor de kunsten/art schools gaat ontstaan. * Twee <u>delegaties uit het buitenland</u> ontvangen en hun programma mee helpen voorbereiden. * Ook <u>contacten</u> met OVSG (Vlaanderen), BKJE en VDM (Duitsland). * In het kader van het <u>GENT-6 akkoord</u> een Cumulatief verslag 2004 – 2007 samengesteld en verspreid over de uitwisseling tussen 10 Nederlandse en 10 Vlaamse instellingen voor kunsteducatie. Inclusief een verslag van de afsluitende bijeenkomst in Eeklo (B). Verantwoording aan OCW en de financiële afwikkeling over 2007/2008 gerealiseerd. * I.s.m. Cultuurnetwerk NL en OCW het geplande (maart 2009 in Rotterdam, SKVR) uitwisselings-symposium in voorbereiding genomen. Het thema bepaald: kunsteducatie voor mensen met een beperking. Offerte opgesteld voor inzet Kunstconnectie.</p>	<p>* Kunstconnectie is actief in de volgende internationale netwerken: European MusicSchool Union (EMU); GENT 6 Nederlands - Vlaamse uitwisseling; Arts4all; European Foundation for the Arts and Heritage (EFAH) > inmiddels 'Action Culture Europe'.</p> <p>* Voor de EMU voert Kunstconnectie het secretariaat (betaalde dienstverlening).</p> <p>* Het GENT-6 uitwisselingsprogramma vindt plaats in opdracht van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, dep. Onderwijs & Vorming en het Ministerie van OCW. De inzet vanuit Kunstconnectie betreft betaalde dienstverlening in opdracht van OCW.</p>
<p>5.</p> <p>Individuele betaalde dienstverlening op minimaal kostprijsbasis voortkomend uit de taak Belangenbehartiging en beleidsontwikkeling</p>	<p>* Adviseren bij en bijdragen aan lokale belangenbehartiging en perscontacten. * Adviseren bij en begeleiden van interne visie- en strategiegesprekken.</p>		<p>* Twee lidinstellingen maakten op verzoek gebruik van deze dienst in de vorm van <u>strategische communicatie- en lobbyadviezen</u> en benadering van pers en/of gemeente/provinciebestuur door Kunstconnectie.</p> <p>* Diverse instellingen maakten op verzoek gebruik van advisering bij <u>interne strategiegesprekken</u>, met name naar aanleiding van de activiteiten van het project Kwaliteitszorg & Certificering.</p>	

B. Binding creëren / het collectief organiseren / afspraken maken binnen de branche en met derden

Taken conform beleidsplan 2006-2008	Activiteiten 2008 WERKGEVERS- BRANCHETAKEN financiering op basis van contributie + bijdragen SFKV + overige fondsen	Activiteiten 2008 OPDRACHTTAKEN OCW op basis van OCW beschikking 2006-2008 + extra OCW projectsubsidies	Resultaten	Overige informatie
<p>1. Centrale afspraken realiseren</p>	<p>* Kwaliteitskader > op basis van ervaringen doorontwikkelen, evalueren en waar nodig aanpassen van het kwaliteitskader en definitief maken.</p> <p>* Arbeidsvoorwaarden > formuleren en met de leden vaststellen van arbeidsvoorwaarden- en arbeidsmarktbeleid (o.a. als input voor overleg met werknemersverenigingen en voor CAO ke, CAO SFKV en CAR-uwo onderhandelingen).</p> <p>* Door vertegenwoordiging in Commissie Educatie Amateurkunst mede toezien op en evalueren van de raamleerplannen en reglementen en examens (regeling) HaFaBra (i.s.m. Kunstfactor). > <i>Bijdrage vanuit de vereniging op deze taak heroverwegen. Kosten voor toezicht door Commissie Educatie Amateurkunst aan de belanghebbenden versleutelen</i></p>	<p>* Project: Stimulering deelname aan systematische kwaliteitszorg en certificering.</p> <p>* Het certificeringssysteem doorontwikkelen, evalueren en waar nodig bijstellen. Selecteren en afspraken maken met ten minste drie certificeringbureaus.</p> <p>* Onderhoud en verzelfstandigen Stichting Certificering KE/AK (i.s.m. Kunstfactor en o.b.v. bijdragen gecertificeerden en projectgelden OCW).</p> <p>* Project: Opleidingserkenningen docentenopleidingen Kunstvak- onderwijs t.b.v. bevoegdheid voor functioneren in buitenschoolse instellingen voor kunsteducatie & kunstparticipatie (i.s.m. Kunstvakonderwijs) + convenantafspraken maken met de HBOraad / kunstvakopleidingen.</p>	<p>* Inmiddels heeft het grootste deel van de leden een visie op <u>kwaliteitszorg</u> ontwikkeld en wordt het in toenemende mate onderdeel van hun beleidsplannen. Het Kwaliteitskader en de certificeringnormen zijn aangescherpt n.a.v. de eerste pilotronde.</p> <p>* Naast de eerder overeenkomst met Hobeon is nu ook het Keurmerkinstituut geselecteerd als toetsers in het kader van het certificeringssysteem instellingen kunsteducatie. Met de <u>certificeringbureaus</u> zijn afspraken gemaakt over de kwaliteit van hun werkzaamheden en rapportages, en over de toetsingsnormen en onderlinge afstemming.</p> <p>* De <u>Stichting Certificering Kunsteducatie & Amateurkunst</u> (CKA) is operationeel. Een beroepsprocedure is opgezet. 4 bestuursvergaderingen.</p> <p>* De opleidingserkenningen zouden geregeld worden in een <u>Convenant HBOraad/SAK</u> (sectoraal adviescollege kunstvak-opleidingen. Hiervoor contacten gelegd met Kunstfactor en HBOraad/SAK. Doel: verregaande consultatie m.b.t. voor alle partijen relevante onderwerpen en betere aansluiting tussen beroepspraktijk en beroepsopleiding. Dit proces is, ondanks een actieve houding van Kunstconnectie, getemporeerd door de HBOraad/SAK omdat men een andere koers wil varen: een kunstensectorconvenant waarbij de sectorinstellingen de gesprekspartners worden. Het resultaat van onze gesprekken staat model voor het kunstensectorbrede convenant.</p> <p>* <u>CAR-UWO</u>: Diverse gesprekken op bureau niveau ter voorbereiding van de onderhandelingsdelegatie. Leden van de delegatie in contact gebracht met lidinstellingen. November: onderhandelingsresultaat: nieuw hoofdstuk Kunsteducatie in de CAR UWO (verplichtend) dat nauw aansluit op de CAO ke.</p> <p>* <u>CAO ke</u>: Nieuw lid in onderhandelingsdelegatie: Boyke Brand. Onderhandelingsdelegatie heeft de inzet voor een nieuwe CAO ke geformuleerd op basis van eigen analyse, gesprekken met bestuur en een expertmeeting met 10 directeuren en 1 ledenraadpleging. De onderhandelingen zijn gestart.</p> <p>* <u>CAO SFKV</u>: Voorbereiding onderhandelingen voor een nieuwe CAO SFKV (2009) zijn gestart.</p> <p>* Deelname aan het overleg van de <u>Commissie Educatie Amateurkunst</u>. Signalen vanuit de gecommitteerden worden zonnig aan de instellingen doorgegeven. Via publicaties en Nieuwsbrieven gewezen op de samenhang tussen het branche-kwaliteitskader en de kwaliteit van opleidingen en leerplannen.</p>	<p>* Partners in dit project zijn: OCW, Kunstfactor, VNG, IPO, Hobeon Certificering, Het Keurmerkinstituut, CEA en Syrinx Adviseurs in Cultuur.</p> <p>* Er is discussie met Kunstfactor over de samenhang tussen het certificeren van instellingen en van opleidingen, over de terminologie ervan en over de wenselijkheid van raamleerplannen AK.</p> <p>* Bestuur Stichting CKA bestaat uit: Stevijn van Heusden (voorzitter > tot half 2008), Bert Kuiper (namens VNG), Rein Munniksma (IPO), Lucas de Bruin (Kunstfactor), Margriet Ronner (Kunstconnectie > voorz. a.i. per half 2008 en vervangen door Arie Keijzer)</p> <p>* Ledeninformatie-bijeenkomst op 24 sept. (80 deeln.) waar CAO-coördinator van VNG het onderhandelaarresultaat hoofdstuk Kunsteducatie CAR UWO toelichtte.</p> <p>* In de CAO ke onderhandelingen is ingezet op een constructie die ondernemende instellingen – onder condities – meer ruimte biedt.</p> <p>* Otto Berg heeft zitting in Commissie Educatie Amateurkunst en waarborgt daarmee de relatie met het kwaliteitssysteem opleidingen AK.</p>

<p>2.</p> <p>Collectieve gegevens-verzameling / kengetallen</p>	<p>* Tweejaarlijkse CBS enquête: spreiden publicatie met gegevens over 2005. Overleg met CBS over wenselijkheid en mogelijkheid enquête over 2007. <i>> Voorkeur heeft een eigen, actueel systeem van gegevenverzameling, meer toegespitst op de ontwikkelingen in de branche (zie hieronder).</i></p> <p>* Branchemonitor > ontwikkelen van een eenvoudige op de branche toegesneden branchemonitor die 2 x per jaar en aanvullend op de Benchmark actuele gegevens over en uit de branche genereert m.b.t. aantallen instellingen en medewerkers, bereik onder consumenten en institutionele afnemers, trends in aanbod en afname, bezuinigingen, regeldruk, werkgelegenheid e.d.</p> <p>* Benchmarking: het eerder i.s.m. leden ontwikkelde brancherekeningschema wordt actief aan de leden aangeboden om op deze manier meer uniformiteit in de branche te bewerkstelligen en opdat deelname aan de Benchmark wordt bevorderd. <i>> Benchmark meer plaatsen in kwaliteitszorg en –borging / verzamelen managementinformatie en zo deelname stimuleren.</i></p>		<p>* De resultaten van de <u>CBS-enquête over 2005</u> zijn nog niet gepubliceerd vanwege problemen binnen het CBS. Desondanks met CBS afspraken gemaakt over de enquête over 2007 (i.o.m. OCW). De enquête 2007 is uitgezet en de binnengekomen formulieren verwerkt. Afspraken gemaakt over een gebundelde publicatie Statistiek Kunstzinnige Vorming 2005 / 2007.</p> <p>* Ontwikkelen <u>branchemonitor</u>: met Abecon zijn gesprekken gevoerd over de uitbreiding van het MIS naar een volwaardig Branche Informatie Systeem (BIS), inclusief het benchmark-systeem. Doel: zowel cijfermatige als kwalitatieve gegevens uit te wisselen en daarmee de bedrijfsmatige professionalisering in de branche te ondersteunen.</p> <p>* Aan het <u>benchmarksysteem</u> namen op papier 65 leden deel (3 nieuw aangemeld). Desalniettemin vulden slechts 16 instellingen de gegevens over 2007 in. Met nog 7 (grote steden) instellingen zijn afspraken gemaakt om de gegevens begin 2009 aan te leveren. Binnen het Netwerk Financials & Controllers zijn afspraken gemaakt om te bezien of er tot een vereenvoudigd benchmarksysteem te komen is. In ontwikkeling: een systeem achter Loket.nl om arbeidsmarktgegevens uit salarisadministratie te genereren t.b.v. benchmark, i.s.m. Van Spaendonck Administratie.</p> <p>* N.a.v. een motie van mw. Van Vroonhoven heeft OCW het NIBUD opdracht verstrekt om een onderzoek te doen naar de <u>betaalbaarheid van buitenschoolse kunsteducatie</u> voor gezinnen benden modaal. Kunstconnectie sprak mee over inhoud en aanpak van het onderzoek en participeert in de begeleidingscommissie (met VNG, Kunstfactor en OCW). T.b.v. dit onderzoek heeft Kunstconnectie i.s.m. Cultuurnetwerk NL een scan uitgevoerd naar de tarieven die Centra voor de kunsten voor een gemiddeld cursuspakket hanteren + de gehanteerde kortingsregelingen geïnventariseerd.</p>	<p>* CBS heeft beloofd de publicatie Statistiek Kunstzinnige Vorming 2005 / 2007 in het eerste kwartaal van 2008 gereed te hebben.</p> <p>* In contacten met leden blijkt dat met name controllers & financials van lidinstellingen niet weten waartoe de benchmark dient en welke voordelen hieruit te halen zijn. Waar directies wel mee willen werken stuit dit blijkbaar op interne weerstanden. * Nieuw beleid ingezet: leden krijgen alleen informatie uit het benchmarksysteem als ze eerst zelf ook gegevens leveren.</p> <p>* Publicatie van het rapport en een reactie van de minister van OCW aan de Tweede Kamer zijn voorzien in maart 2009.</p>
<p>3.</p> <p>Collectieve regelingen</p>	<p>* Auteursrechtenregeling (Cedar) > namens de branche uitvoeren (jaarlijkse oproep en mailingactie); afstemmen en tariefonderhandeling met Cedar.</p> <p>* Collectief lidmaatschap MKB > profiteren van informatie over en dienstverlening inzake sociaaleconomische en arbeidsgerelateerde wet- en regelgeving.</p> <p>* Raamleerplannen > indien ontwikkeld/bijgesteld: bekend maken (Kunstfactor).</p> <p>* Collectieve klachtenregeling werknemers > als uitvoeringsaspect van de CAO-ke handhaven en door externe partij laten uitvoeren.</p> <p>* Geschillencommissie CAO ke.</p>		<p>* De onderhandelingen over een nieuw contract <u>auteursrechtenregeling</u> met Cedar zijn aangehouden op verzoek van de auteursrechtenorganisaties. De reden hiervoor is dat landelijk de rechtmatigheid en hoogte van auteursrechten in discussie zijn. De uitkomst van nader overleg met VNO-NCW, MKB, Justitie en EZ wordt afgewacht. Het in 2008 aflopende contract is verlengd (2% tariefstijging). Jaarlijkse mailing i.v.m. de opgave per instelling is gerealiseerd.</p> <p>* <u>Collectief lidmaatschap MKB</u> is gecontinueerd; daarmee ook de vertegenwoordiging in verschillende geledingen in MKB en informatievoorziening vanuit MKB over, collectieve regelingen en versterken marktpositionering.</p> <p>* Op het terrein van de ontwikkeling van nieuwe <u>raamleerplannen</u> (activiteit Kunstfactor) heeft zich geen activiteit voorgedaan.</p> <p>* <u>Collectieve klachtenregeling werknemers</u>: aangehouden in OAK.</p> <p>* <u>Geschillencommissie CAO ke</u>: namens Kunstconnectie zit jurist Michiel van Haelst in de Commissie. Uitspraken over geschillen (1) worden gepubliceerd op www.kunstconnectie.nl.</p>	<p>* N.a.v. de certificering van opleidingen is er discussie binnen de vereniging over de wenselijkheid, inhoud en totstandkoming van raamleerplannen voor opleidingen AK.</p>

<p>4. Collectieve promotie / marketing</p>	<p>* Publiciteitscampagne kunsteducatie / kunstparticipatie > indien door de leden gewenst (laten) ontwikkelen van een brede landelijke campagne gericht op beleidsmakers en afnemers en de financieringsmogelijkheden ervoor onderzoeken (in rechtsvorm Stichting Promotie?) (i.s.m. Kunstfactor en o.v.v.v. additionele financiering > opslag per cursist?).</p>		<p>* De wenselijkheid, haalbaarheid, inhoud en vorm van <u>nationale promotie</u> voor de kunsteducatie en/of de brede sector actieve kunstbeoefening of zelfs kunstensector breed worden steeds vaker op de agenda van discussies binnen de branche gezet. Moet en kan de branche dat alleen doen of juist in samenwerking met andere partijen zoals Kunstfactor of De Cultuurformatie (DCF)? Mede vanwege de financiële haalbaarheid vaart Kunstconnectie op dit moment een koers gericht op het samen met andere partijen zoals DCF in stelling brengen van een promotioneel boegbeeld voor de kunsten. Mede om die reden is Kunstconnectie een van de initiatiefnemers geweest en nog steeds actief lid van DCF en bewaakt de agenda op dit punt. Op diverse momenten is richting politiek en OCW de wenselijkheid geuit van een imagocampagne t.b.v. de actieve kunstbeoefening en is dit als een te financieren activiteit genoemd bij de kwartiermaker van het Fonds Cultuurparticipatie en bij andere organisaties (BUMA/STEMRA en Bedrijfschap Ambachten / Muziekinstrumentenmakers).</p>	<p>* Het ministerie van OCW heeft eerder aangegeven geen noodzaak te zien tot het financieren van een brede imagocampagne voor de amateurkunst / actieve kunstbeoefening.</p> <p>* Mede om redenen van de financiële haalbaarheid van een publiciteitscampagne heeft het bestuur het idee uit de leden omarmd om een eigen promotie- en ontwikkelfonds te overwegen. In 2009 zal dit idee via een werkgroep uit de leden verkend worden.</p>
<p>5. Onderhandelen / afspraken maken met derden</p>	<p>* CAO ke > Onderhandelen over, afsluiten van, informeren over en toelichten van CAO-ke. Spreiding tekst en uitvoeringsregelingen per internet. Start eerstvolgende CAO onderhandelingen 1^e helft 2008.</p> <p>* Actief afstemming realiseren tussen de diverse relevante werkgeversverenigingen; idem met de diverse betrokken pensioenfondsen en uitvoeringsorganisaties. De leden actief informeren over actuele ontwikkelingen en de resultaten van het overleg.</p> <p>* CAR-uwo: overleg voeren / onderhandelen over CAR-uwo met de betrokken partijen (m.n. VNG). Waar zinvol en mogelijk afstemming zoeken tussen CAO-ke en CAR UWO (harmonisatie). De leden informeren over + toelichting verschaffen over CAR UWO.</p> <p>* HBO/MBO > structureel overleg en afspraken maken met de kunstvakopleidingen (mede o.b.v. vastgestelde competenties) inzake instroomkwalificaties in branche + na- en bijscholingsbeleid en aanbod m.b.t. vakinhoudelijke ontwikkeling docenten.</p>		<p>* Nadere regelingen opgesteld (zoals sjabloon LU/NLU) binnen het OAK. CAO tekst beschikbaar via site. Een toelichting op de CAO is gepubliceerd op de site. Via digitale nieuwsbrieven wordt geïnformeerd over actuele ontwikkelingen. Onderhandelingen voor een nieuwe <u>CAO ke</u> zijn gestart. Zie ook hoofdstukken: A.1. Belangenbehartiging en beleidsontwikkeling en B.1. Binding creëren; Centrale afspraken realiseren.</p> <p>* <u>Afstemming met werkgeversverenigingen e.a.</u> In Federatie Cultuur verband wordt geleidelijk toegewerkt naar meer coördinatie op arbeidsvoorwaarden. Begin 2008 was er o.l.v. Cees de Wildt (Altersum) een bijeenkomst voor alle werkgeverspartijen in de cultuur op dit thema. Hier is vanuit Kunstconnectie is opgeroepen tot meer samenwerking en afstemming. Regelmatig gesprekken over ontwikkelingen in pensioenland met zowel PGGM als ABP.</p> <p>* <u>CAR UWO</u>: zie B.1. Binding creëren; Centrale afspraken realiseren.</p> <p>* CAO SFKV: zie B.1. Binding creëren; Centrale afspraken realiseren.</p> <p>* <u>HBOraad/SAK</u>: zie: B.1, Binding creëren; Centrale afspraken realiseren.</p> <p>* <u>MBO kunstvakopleidingen</u>: Het Platform KunstMBO is opgeheven. Interne notitie in voorbereiding over mogelijkheden van het KunstMBO t.b.v. sector kunsteducatie + nieuwe vormen van samenwerking tussen beroepspraktijk en werkveld.</p>	<p>* Kunstconnectie (Jos van Bussel) bezet een bestuurszetel in WKC (Werkgevers Kunst & Cultuur) en in de FC (Federatie Werkgeversverenigingen in de Cultuur).</p>
<p>6. Individuele dienstverlening op minimaal kostprijsbasis voortkomend taak Binding</p>	<p>* Adviseren bij toepassing van en bijdragen aan implementatie van branchebrede afspraken, regelingen en instrumenten.</p>		<p>* Diverse lidinstellingen maakten gebruik van deze dienstverlening; o.a. met betrekking tot de juiste toepassing van de CAO ke en het actief participeren in het benchmarkproject.</p>	

C. Brancheontwikkeling, professionalisering en cultureel ondernemerschap

Taken conform beleidsplan 2006-2008	Activiteiten 2008 WERKGEVERS- BRANCHETAKEN financiering op basis van contributie + bijdragen SFKV + overige fondsen	Activiteiten 2008 OPDRACHTTAKEN OCW op basis van OCW beschikking 2006-2008 + extra OCW projectsubsidies	Resultaten	Overige informatie
<p>1.</p> <p>Programma: Ondersteunen van professionalisering van werkgeverschap (met SFKV-bijdragen)</p>	<ul style="list-style-type: none"> * Verstrekken kortdurend info & advies m.b.t. CAO-technische-, rechtspositionele en personele zaken en gericht doorverwijzen naar externe kennisbronnen. (SFKV-bijdrage) * Verzorgen van CAO-toelichtingen bij leden en provinciale overleggen. * Laten ontwikkelen en implementeren van een functionerings- en beoordelingssystematiek passend bij de branche; idem levensfasegerelateerd personeelsbeleid. (o.v.v. SFKV-bijdrage) * Laten ontwikkelen en implementeren van ARBO-beleid passend bij de branche: RIE-scan, arbo-handleiding; laten verrichten van een onderzoek naar beroepsziekten. (o.v.v. SFKV-bijdrage) * Mantelovereenkomsten m.b.t. ziektekosten, ARBO-dienstverlening, verzekeringen e.d. > selecteren, afspraken maken, bekendmaken. 		<ul style="list-style-type: none"> * 600 vragen via <u>kortdurend info & advies</u> afgehandeld. Ontwikkeling van en digitale CAO FAQ tool in voorbereiding. * Op locatie <u>CAO toelichtingen</u> via deelname aan het P&O netwerk (4x) en Netwerk Financials & Controllers (1x). * De ontwikkeling van een <u>HRM-scan</u> en <u>functionerings- en beoordelings-systematiek</u> loopt. In dit kader ook HBO stagiaires met afstudeeronderzoek naar levensfasebewust personeelsbeleid begeleid. * <u>ARBO beleid</u>: inventarisatie naar beroepsrisico's afgerond en vastgesteld in OAK. Afstemming over gezamenlijk vastgestelde RIE- en ARBO- catalogus loopt. In OAK is overeenstemming over het vervolgtraject. * <u>Mantelovereenkomsten</u> Mantelovereenkomst incassobureau is in voorbereiding. * Handreiking <u>honorering directeur/bestuurder</u> (Commissie uit leden RvT van lidinstellingen): zie onder C.3: Brancheontwikkeling / professionalisering bedrijfsvoering > paragraaf 'Versterking Cultural governance'. 	<ul style="list-style-type: none"> * Extra inzet op deze taak gerealiseerd via inhuur externe capaciteit (John Does).
<p>2.</p> <p>Programma: Stimuleren van professionalisering van de beroepsuitoefening in de sector</p>	<ul style="list-style-type: none"> * Brancheacademie: Selecteren van aanbod aan en laten verzorgen van opleidingen / trainingen i.r.t. brancheontwikkelingen en prioriteiten van de vereniging + op bedrijfsmatige aspecten (financieel beleid, HRM, marketing & communicatie, arbeidsrecht, projectmatig werken, leiderschap e.d.). Verstrekken van informatie over en stimuleren van het gebruik van bij- en nascholingsmogelijkheden. Mantelovereenkomsten > selecteren, afspraken maken, bekend maken. * Intervisie: Bestaande intervisienetwerken verzelfstandigen. Nieuwe netwerken ondersteunen bij de opstart. 	<ul style="list-style-type: none"> * Project Brancheacademie: Spreiden van informatie over het aanbod van voor de branche relevante bij- en nascholingsmogelijkheden. Ontwikkelingen KunstMBO monitoren + duiden. Stimuleren intervisie. (+ bijdrage SFKV) * Spreiden van de ervaringen en aanbevelingen uit de pilots Regionale Bedrijfsscholen. * Project Competentieprofielen: Spreiden van de ontwikkelde profielen. 	<ul style="list-style-type: none"> * In het kader van de <u>Brancheacademie</u> met 11 zorgvuldig geselecteerde aanbieders voor twee jaar een mantelovereenkomst gesloten. Aanbod via brochure bekend gemaakt. Promotie van het aanbod en de werkwijze via diverse bezoeken aan provinciale directeurenoverleggen. Belang strategische opleidingsplanning en permanente nascholing was het onderwerp van het tweedaags ledencongres (15 + 16 apr – 150 deelnemers.) en een Kunstconnected-special. Een eendaagse workshop / intervisie ontwikkeld en uitgevoerd voor 13 nieuwe managers in de sector 'Competence course leiderschap in de kunsteducatie'. Idem een studiedag voor middenmanagers (8 deelnemers) * Publicatie over de ervaringen (3 pilots) met en de mogelijkheden van <u>regionale bedrijfsscholen</u> + enkele handreikingen via genoemde Kunstconnected-special. * De ontwikkelde <u>competentieprofielen</u> gespreid via internet en bekend gemaakt via het tweedaags ledencongres (over HRM en Competenties) en de Kunstconnected-special t.g.v. dit congres. Overleg gestart met een ICT bedrijf over de ontwikkeling van een digitale 'competentietool', met versies voor het management en medewerkers. * De bestaande <u>intervisienetwerken</u> zijn verzelfstandigd en functioneren nu op eigen kracht van de deelnemers. 	<ul style="list-style-type: none"> * Aanbieders in de Brancheacademie zijn: Consenheim Consult, Diemen & Van Gestel, FocusConsult, INHOLLAND Academy, ISF, Marcoting, MKB Cursus & Training, Netwerkimpuls Kunst en Cultuur, Stadia, KplusV en Syrix adviseurs in cultuur. * Voor de spreiding van de competentiebibliotheek is op verzoek van OCW een plan opgesteld, met als onderdeel een digitale tool. Dit plan zou al in uitvoering zijn genomen, ware het niet dat de besluitvorming binnen OCW al ruim een half jaar langer duurt dan aan Kunstconnectie is toegezegd.

<p>3.</p> <p>Stimuleren van professionalisering van cultureel ondernemerschap en bedrijfs-economisch functioneren in de sector</p>	<p>* Mantelovereenkomsten m.b.t. ondersteuning op bedrijfseconomische aspecten > selecteren, afspraken maken, bekend maken.</p> <p>* Verstrekken van kortdurende info & advies en gerichte doorverwijzing naar collegiale en externe kennisbronnen</p> <p>* Kwaliteit en certificering: beschikbaar stellen van kwaliteitskader en certificeringssysteem. Relatieonderhoud met alle betrokken partijen en tussen bestuur vereniging en bestuur stichting. Monitoren van de branchegegevens m.b.t. kwaliteitszorg en certificering.</p> <p>* Benchmarking: onderhouden en waar nodig op basis van evaluatie aanpassen van het benchmarksysteem en benchmarkformat. Overleg en afspraken maken met externe partijen (databasebeheerder).</p> <p>* Samenwerking(smogelijkheden) tussen gesubsidieerd en particulier circuit: verspreiden van de in 2007 verschenen studie en aanbevelingen van de "Wergroep Grooten".</p>	<p>* Project Kennisbank: ontwikkeling database en gebruiksprotocol ("halen en brengen"); verzamelen, selecteren en verwerven content.</p> <p>* Project Kwaliteit & Certificering: Implementatie van het systeem voor kwaliteitszorg en certificering en stimulering tot deelname: via pilots, trainingen / studiedagen, informatie (o.a. een documentatie-map en nieuwsbrief), selecteren en afspraken maken met toeleverende partijen (onafhankelijke certificeringbureaus), ter beschikking stellen van (te ontwikkelen) instrumenten en modellen en individuele ondersteuning. Voeren van het secretariaat van de Stichting Certificering KE/KA.</p> <p>* Project Benchmarking: Stimuleren deelname; ondersteunen nieuwe deelnemers; opzetten leerkringen.</p> <p>*Project Stimulering en versterking cultureel ondernemerschap en vraagsturing.</p> <p>* Project Versterking cultural governance: de ideeën en aanbevelingen van Cultural Governance actief binnen de branche spreiden (i.s.m. Kunst & Zaken).</p> <p>* Verkenning naar wenselijke schaalgrootte en organisatievorm van instellingen voor kunsteducatie.</p>	<p>* De 25 lopende <u>mantelovereenkomsten</u> met dienstverleners voor de branche gecontinueerd. Drie nieuwe overeenkomsten afgesloten op het gebied van: P&O ondersteuning, business-planning en marketing/ticketing & relatiebeheersystemen.</p> <p>* Ca. 100 <u>vragen</u> uit 40 instellingen (niet zijnde de info- & adviesvragen over werkgeversgerelateerde zaken en de projecten Kwaliteitszorg & Certificering en benchmarking) beantwoord via schriftelijke en mondelinge informatie, advies / doorverwijzing.</p> <p>* Gesprekken gevoerd met ICT bedrijf in het kader van de ontwikkeling van een <u>branchekennisbank / ledennet</u> (i.r.t. het Benchmarksysteem). Nieuwe functie t.b.v. beheer ledennet gecreëerd. Verzamelen content begonnen. Tool FAQ's CAO in voorbereiding genomen.</p> <p>* <u>Kwaliteitszorg & Certificering</u>: 80 instellingen doen aan het project mee en dit aantal groeit. Ruim 100 directeuren/managers /coördinatoren bezochten de studiedagen/trainingen met als thema's: starten met kwaliteitszorg, opstellen van een beleidsplan, opstellen van een personeelsplan. Daarnaast werden er in enkele grote instellingen incompany trainingen gegeven. Alle pilotinstellingen kregen begeleiding op maat. Eind 2008 waren 24 instellingen gecertificeerd en waren 6 instellingen aangemeld voor toetsing. Van het project is een eindverslag in voorbereiding.</p> <p>* Het <u>Benchmarksysteem</u> is aangepast. De opzet is veranderd en meer gericht op het verzamelen van interne management informatie. Het bureau gaf veel adviezen en ondersteuning aan de deelnemers. Ruim 60 deelnemers, waarvan 23 actief. Vanwege de geringe deelname wordt een vereenvoudiging van het systeem overwogen (samen met deelnemers Netwerk Financials & Controllers). Opstarten leerkringen voorbereid.</p> <p>* Het in 2007 verschenen rapport <i>Cultureel ondernemerschap bij centra voor de kunsten</i> van D. Noordman is de aanleiding voor een tweedaags ledencongres over <u>cultureel ondernemerschap</u> (22 en 23 april 2009). De voorbereiding daarvan is begonnen. Diverse publicaties over dit thema via Kunstconnected.</p> <p>* Met Bureau Kunst & Zaken nadere afspraken gemaakt over het spreiden van de code <u>Cultural Governance</u> in de sector. Het onderwerp is ter sprake gebracht bij diverse bezoeken aan provinciale directeurenoverleggen en gedurende de 'Competence course leiderschap kunsteducatie'. Workshop georganiseerd (tijdens ledencongres april). Informatie verstrekt over de 'Cultural governance scan' via Kunstconnected. Op verzoek van directeuren van instellingen uit grote steden is een handreiking in voorbereiding genomen m.b.t. het bepalen van het <u>honoreringsspakket van directeuren/bestuurders</u>. Een commissie bestaande uit 6 leden van RvT van lidinstellingen zal hierover in 2009 een handreiking formuleren en aan de leden aanbieden.</p> <p>* De verkenning naar samenwerking(smogelijkheden) tussen het <u>gesubsidieerd en niet-gesubsidieerd circuit</u> van kunsteducatie-aanbieders (door een werkgroep o.l.v. Peter Grooten)is onder de titel "Samen solo" verspreid.</p>	<p>* Mantelovereenkomsten: 4Advies, Abecon, Assist registeraccountants, Altersum, APS IT diensten, Blick Marktonderzoek, Cultuurnetwerk NL, Eugenius, ISF, Responsable Communicatie, IZA zorg-verzekeringen, KplusV, LAgrou, Marcoting, Mediation (Mica training & advies, Bureau Hoekstra Greve, Geluk & Van der Valk), Randstad HR Solutions, Snel & De Leeuw Consultancy, VSP RISK, Consenheim Consult, Diemen & Van Gestel Talentontwikkeling, Focus-Consult, Hogeschool INHolland, MKB Cursus & Training, Netwerkpuls Kunst & Cultuur, Stadia, Syrinx, YourMan, Van Spaendonck Services, EM-Cultuur.</p> <p>* Het project Kwaliteitszorg is additioneel door OCW gesubsidieerd en loopt tot eind 2008. Voor het project is een apart logo ontwikkeld op basis van de huisstijl van Kunstconnectie dat de communicatie ondersteunt en de basis vormt voor het aan gecertificeerde instellingen uit te reiken deurschildje.</p> <p>* De beoogde verkenning naar optimale schaalgrootte en vorm van instellingen voor kunsteducatie zal worden meegenomen in het inmiddels geplande branchetraject Scenario-verkenning 2030. Met OCW wordt hierover (maart 2009) nader gesprek gevoerd.</p>
--	---	--	--	---

D. Onderhouden vereniging en communicatie

Taken conform beleidsplan 2006-2008	Activiteiten 2008 WERKGEVERS- BRANCHETAKEN financiering op basis van contributie + bijdragen SFKV + overige fondsen	Activiteiten 2008 OPDRACHTTAKEN OCW op basis van OCW beschikking 2006-2008 + extra OCW projectsubsidies	Resultaten	Overige informatie
1. Ledencongressen + ontmoetingen	<p>* Per jaar 2x een ledencongres met telkens een thematisch deel, waarvan één tweedaags congres. Organiseren gezamenlijke ontmoeting op facultatieve basis (diners gekoppeld aan congres).</p> <p>* Bezoeken aan de provinciale directeurenoverleggen, waar tekst en uitleg wordt gegeven over branchebeleid en geluiden uit de regio direct naar landelijk niveau getild worden.</p> <p>* Bezoeken aan lidinstellingen: buiten bezoeken vanwege concrete activiteiten bezoeken medewerkers van het verenigingsbureau enkele keren per jaar instellingen, met name nieuwe leden en instellingen waar een directeurswisseling heeft plaatsgevonden.</p>		<p>* Twee <u>ledencongressen + algemene ledenvergaderingen</u> en een <u>extra ledenvergadering incl. CAO ledenraadpleging + CAR UWO informatiebijeenkomst</u> georganiseerd: een tweedaags congres in Groningen (De Oosterpoort), een extra ledenbijeenkomst in Utrecht (benoeming nieuwe voorzitter) en in het najaar in Utrecht (Schouwburg). In totaal ruim 330 deelnemers en gasten.</p> <p>Inhoudelijke thema's waren: HRM / Competenties en Noodzaak tot vernieuwing / Scenarioverkenning actieve kunstbeoefening 2030.</p> <p>* Medewerkers en bestuursleden van Kunstconnectie bezochten zo goed als alle <u>provinciale directeurenoverleggen</u> ten minste een keer.</p> <p>Thema's waren dan met name de CAO ke / arbeidsvoorwaardenbeleid / CAR UWO / SFKV, kwaliteitszorg & certificering (en de relatie tot het certificeren van opleidingen), het aanbod van de Brancheacademie en de mogelijkheden van de regionale bedrijfsscholen en het beleid van de vereniging.</p> <p>* Medewerkers van Kunstconnectie bezochten in 2008 ca. 15 lidinstellingen in het kader van relatieonderhoud en representatie.</p>	<p>* De ontmoetingsfunctie van de ledencongressen wordt door de leden zeer op prijs gesteld en leidt tot uitwisseling en samenwerking. Steeds meer midden-managers en staf-functionarissen nemen deel aan de ledencongressen.</p>
2. Nieuwsbrieven	<p>* Digitale verenigingsnieuwsbrief: verschijnt onregelmatig mede afhankelijk van actualiteit (maar ten minste 3 x per jaar). Ook vanuit projecten verschijnen waar nodig digitale nieuwsbrieven (CAO-nieuwsbrief en Nieuwsbrief Kwaliteit).</p> <p>* Magazine Kunstconnected: verschijnt 3 x per jaar (1x een special) in een oplage van 1100.</p>		<p>8 x digitale algemene verenigingsnieuwsbrief (845 abo's) 4 x digitale Nieuwsbrief Kwaliteit (480 abo's) 10 x digitale Nieuwsbrief Arbeidsvoorwaarden / CAO (377 abo's).</p> <p><u>Kunstconnected:</u> 2 x Kunstconnected in oplage van 1100 exemplaren (795 abo's) 1 x een Kunstconnected special over HRM / scholingsbeleid en regionale bedrijfsscholen (t.g.v. het tweedaags ledencongres) in een oplage van 2000.</p>	<p>* Kunstconnected heeft een grote belangstelling en waardering, zeker ook in de beleidsomgeving van de vereniging en de branche.</p>
3. Website	<p>* Onderhoud / beheer website.</p>		<p>* De website is conform planning beheerd en geactualiseerd (de rubrieken Nieuws en Agenda i.s.m. Cultuurnetwerk NL). Het weer inrichten van een extranet (ledennet) is getemporeerd in afwachting van de ontwikkeling van een kennisnet voor de branche.</p>	

<p>4.</p> <p>Netwerken > actieve gezamenlijke kennisdeling</p>	<p>* Thematische en uitwisselingsnetwerken waar onder de consultantennetwerken netwerk P&O functionarissen, netwerk Kunst & Onderwijs, het netwerk Financials & Controllers en het netwerk Communicatie & Marketing > <i>Zelfredzaamheid van de netwerken sterk bevorderen opdat inzet bureau op onderhoud beperkt wordt (netwerken zijn er voor en door de deelnemers). Kunstconnectie ondersteunt de opbouw ervan.</i> > <i>Consulentennetwerken in overleg met de deelnemers en Raad van 12 overdragen aan een andere partij: Kunstfactor.</i></p>		<p>* <u>Thematische en uitwisselingsnetwerken</u>: de zelfredzaamheid van de netwerken verstrekt. Netwerk Communicatie & Marketing en Netwerk P&O functionarissen zijn voorbeelden. Netwerk Kunst & Onderwijs ontwikkelt zich ook in deze richting. Nieuw netwerk opgestart: Financials & Controllers. De netwerke kwamen tussen de 2 en 4 x bijeen. Gemiddeld aantal deelnemers: 35.</p> <p>* <u>Consulentennetwerken</u>: functioneren en mogelijkheden van de beoogde verzelfstandiging / elders onderbrengen zijn onderzocht en uitvoerig besproken met Kunstfactor, Raad van 12, Cultuurnetwerk Nederland en de voorzitters van de netwerken. Dit heeft geresulteerd in een overdracht van de netwerken aan Kunstfactor per half 2008. Kunstfactor heeft daartoe een plan van aanpak opgesteld, waarbij ook sprake is van gedeeltelijke integratie van de op onderwijsondersteuning gerichte netwerken en de op de amateurkunst gerichte consultantennetwerken, die Kunstfactor reeds organiseerde. Afsproken is dat Kunstfactor, Kunstconnectie, Raad van 12 en Cultuurnetwerk NL gezamenlijk een programmacommissie vormen t.b.v. de inhoudelijke agendering van de consultantennetwerken. Per netwerk zijn 2 bijeenkomsten georganiseerd, 1 nog onder verantwoordelijkheid van Kunstconnectie en de andere reeds onder die van Kunstfactor.</p>	<p>* Kunstconnectie ondersteunt de netwerken in de opbouwfase, bij de werving van deelnemers en bij het adresbeheer.</p> <p>* Consultantennetwerken betreffen de netwerken: muziek P.O., dans P.O., beeldende kunst P.O., audiovisueel P.O., theater P.O., literatuur P.O., bemiddelaars en voortgezet onderwijs.</p>
<p>5.</p> <p>Commissies</p>	<p>* Het bureau verzorgt het secretariaat van de commissies van de vereniging zoals door het bestuur benoemd.</p>		<p>* <u>Secretariaatsvoering</u> gerealiseerd voor de Onderhandelingsdelegatie CAO ke/OAK, Commissie Kwaliteit, Commissie verbreding branche, Commissie Contributiesystematiek en Commissie Handreiking honorering directeur/ bestuurder.</p>	
<p>6.</p> <p>Beheer vereniging</p>	<p>* Voeren van diverse administraties, beheer van ICT/Aut., voeren van het bestuursecretariaat, communicatie, beheer huisvesting, organisatie, financiën en personeel (uitvoeren werkgeverschap).</p>		<p>* De werkzaamheden t.b.v. het <u>beheer van de vereniging</u> zijn conform planning uitgevoerd. Er zijn nieuwe onderdelen voor het Huishoudelijk Reglement opgesteld en vastgesteld. De administraties en archieven van de fusiepartners zijn nu geheel geïntegreerd; idem de functieprofielen van de medewerkers. Een nieuwe contributiesystematiek is – met hulp van een Commissie uit de leden – bedacht, vastgesteld en inmiddels geoperationaliseerd (incl. gewenningsregeling 2008/2009). Op de hardheidsclausule is 8 x een beroep gedaan.</p>	<p>* Onderzocht is wat per 2009 de beste huisvestingsoptie voor het bureau van Kunstconnectie is i.r.t. de financiële mogelijkheden. Duidelijk is geworden dat verkoop geen optie is. Gedeeltelijke verhuur van het pand wel.</p>

DEEL D. RESULTATEN VAN DOOR HET MINISTERIE VAN OCW ADDITIONEEL GEFINANCIERDE PROJECTEN 2006 - 2008

Gedurende de periode 2006 – 2008 ontving Kunstconnectie extra projectsubsidies van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Het betrof een subsidie voor het project 'Kwaliteit & Certificering' en additionele subsidies voor een aantal projecten, mede ter compensatie van de teruglopende structurele bijdrage van het ministerie van OCW in het kader van het Cultuurplan 2005 – 2008. Het ministerie van OCW heeft Kunstconnectie verzocht de resultaten van deze projecten gedurende de periode 2006 – 2008 afzonderlijk zichtbaar te maken in het Jaarverslag 2008.

Project: Vaststellen competentieprofielen en overleg met KV opleidingen

Doelstellingen

Creëren van draagvlak voor het fenomeen competentieprofielen. Beschrijving van een aantal competenties op diverse (nieuwe) functieniveaus. Afstemming met het kunstvakonderwijs over de geformuleerde competentieprofielen.

Afgeleide doelstellingen: organiseren van overleg over dit onderwerp in de branche, van workshops en debatbijeenkomsten voor het (personeels)management van de lidinstellingen.

Nevendoelstelling: monitoren van het MBO Kunstopleidingsegment.

Het project kende in zijn uitvoering twee onderdelen:

1. Competentiebeschrijving o.b.v. consultatie en draagvlak.
2. Onderzoek bij en/of overleg met de beroepsopleidingen.

Resultaten

De start van het 1^e onderdeel is ondersteund door de KPC-groep, een commissie bestaande uit werkgevers en werknemers en het Bureau Onderwijs Onderzoek en Kwaliteitszorg van de HKU. De fase van onderzoek en consultatie is ondersteund door een expertgroep bestaande uit directeuren en personeelsmanagers, een groep ervaringsdeskundigen (directeuren, vertegenwoordigers van Kunstfactor en het landelijk P&O netwerk) en wederom door het bureau van de HKU. De afrondingsfase kwam in zijn geheel voor rekening van het bureau van Kunstconnectie.

Het resultaat:

1. Een "competentiebibliotheek" die als basis gaat dienen voor een praktisch instrument voor competentiegestuurd personeelsbeleid. De "bibliotheek" bestrijkt alle functielagen binnen de instelling. Bij de beschrijving van de docentfuncties is rekening gehouden met zowel HBO- als MBO niveau en met de meest recente eisen t.g.v. nieuwe marktontwikkelingen;
2. Draagvlak binnen de branche, getuige het feit dat bijna 20% van de leden deze competentiebibliotheek als inspiratiebron gebruikt en het fenomeen op verzoek van de leden al tot tweemaal toe onderwerp is geweest tijdens een ledencongres.

3. Diverse publicaties en artikelen via Kunstconnected en een Kunstconnected special.

Het 2^e onderdeel liep voor een deel parallel met de doorontwikkeling van de Brancheacademie en de gevolgen van een andere organisatie van het benoembaarheidstraject.

Het resultaat:

1. Structureel overleg met het HBOraad-netwerk Kunstvak Docenten Opleidingen (KVDO).
2. Beïnvloeding van de inhoud van bij- en nascholingsprogramma's van opleiders binnen de brancheacademie.
3. Organisatie van competentieworkshops in het kader van brancheacademie aanbod.
4. Een monitorrappport over het MBO Kunstonderwijs.

Project: Conferentie Bij- en nascholing als strategisch instrument in brancheontwikkeling

Doelstellingen

De lidinstellingen bewust maken van het belang van bij- en nascholing als strategisch instrument voor hun verdere ontwikkeling. Als onderdeel van de "lerende organisatie" dient bij- en nascholing structureel en planmatig te worden aangepakt. Beleids- en budgetvorming zijn daar onderdelen van. Uiteindelijk moeten alle leden geïnformeerd zijn d.m.v. verslagen en publicaties. De conferentie is bedoeld voor (midden)management, beleidsadviseurs en personeelsfunctionarissen en kan plaatsvinden als thematisch deel van het tweedaagse ledencongres van mei 2006.

Resultaten

De conferentie over (permanente) scholing als strategisch instrument voor brancheontwikkeling heeft plaatsgevonden op 10 en 11 mei 2006 in het Museon te Den Haag. De titel die aan dit congres is gegeven luidde: "Eigen – Wijs!"

Ruim 100 deelnemers (55% van de lidinstellingen) hebben daar het volgende programma doorlopen:

- Lezing met als thema: een visie op een ander onderwijssysteem. Keynote spreker: Coen Free, directeur van het ROC Koning Willem I College in Den Bosch en initiator van de School voor de Toekomst.
- Plenaire discussie over het thema: Wat kan of moet in een CAO geregeld worden, willen er goede randvoorwaarden voor scholing ontstaan?
- Lezing met als thema: Educatie als basis voor vernieuwing en verandering. Keynote spreker: de Brit Peter Renshaw, voorheen werkzaam bij de Guildhall School of Music and Drama en de Yehudi Menuhin School, nu consultant op het gebied van kunst en educatie met het accent op institutional change en lifelong learning.
- Lezing met als thema: "Wie vindt leren nu eigenlijk niet leuk?". Keynote spreker: Jikkie van der Giessen, voorzitter van het College van Bestuur van Codarts, Hogeschool voor de Kunsten Rotterdam.
- Een zestal workshops:
 - Culturele diversiteit en een lerende organisatie
 - Professionaliteit als motor voor innovatie en kwaliteitsontwikkeling
 - De noodzaak van paradigmaverandering
 - Organisatiebreed draagvlak en innovatie
 - Bedrijfsscholen in de praktijk
 - Energie genereren voor verandering.

In juni 2006 is er een publicatie uitgebracht onder dezelfde titel als waaronder het congres is aangeboden. De publicatie besteedt uitgebreid aandacht aan alle onderwerpen en beschrijft per thema en workshop de essentie van het gebodene. Het is verspreid onder alle leden en alle relaties van Kunstconnectie. Bovendien is alle informatie beschikbaar via de site.

Via de activiteiten van de Brancheacademie is scholing als strategisch veranderinstrument ook na 2006 op de agenda van de vereniging blijven staan. Onder andere tot uiting komend in diverse artikelen in Kunstconnected, de selectie en het aanbod van de brancheacademie zelf, de ontwikkeling van diverse scholingen (ook in het kader van het project Kwaliteit & Certificering), het ledencongres in april 2008 en de stimulering van de regionale bedrijfsscholen.

Inmiddels is dit thema het hoofdonderwerp geworden van het

vervolgproject 'Kwaliteit in kunsteducatie 2009-2011', met financiële ondersteuning van SFKV en A+O fonds Gemeenten.

Tot slot. De branche, althans dat gedeelte wat de CAO ke hanteert en dat is verreweg het grootste, kent een fonds, het Sociaal Fonds Kunstzinnige Vorming (SFKV). Uit het fonds worden ondermeer scholingsplannen en -projecten van instellingen betaald die daarvoor een aanvraag kunnen indienen. Vanaf medio 2007 stijgt het aantal aanvragen en het totaal aangevraagde bedrag zeer aanzienlijk. Een ontwikkeling die het fonds op dit moment zorgen baart, want de bodem van de geldkist is zichtbaar. Maar het bewijst ook dat scholing in de branche geen incident meer is maar evolueert naar een structureel beleidsinstrument in de verdere ontwikkeling en professionalisering van de instellingen voor kunsteducatie / kunstparticipatie.

Project: Organisatie benoembaarheidassessment en afgifte opleidingserkenningen voor het bestel kunsteducatie/amateurkunst

Doelstellingen

De protocollen en procedures m.b.t. benoembaarheidsassessments t.b.v. de buitenschoolse kunsteducatie en het afgeven van benoembaarheidsverklaringen herzien en uitvoeren (enkele tientallen per jaar). De afname van deze producten dient v.a. 2009 door de aanvragers zelf te worden bekostigd. Onder aanvragers wordt hier verstaan: professionele aanbieders van kunsteducatie en amateurkunst, niet regulier opgeleide docenten en cultuuraanjagers / kunstcoaches en kunstvakopleidingen en andere erkende bij- en nascholers. Afgeleide doelstellingen / activiteiten: formuleren van een benoembaarheidsassessment en het terzake vastleggen en afstemmen met PAK / Kunstfactor en kunstvakonderwijs; het benoembaarheidsassessment als instrument ter bevordering van kwaliteit onderbrengen in het certificeringstraject (branchekeurmerk); het ontwikkelen van opleidings-erkenningssystematiek (afgestemd met relevante partijen). Ten slotte hoorde daar ook de inrichting van een Commissie van Toezicht en een certificerend orgaan bij.

Resultaten

Tot 1 april 2007 is nog gewerkt volgens bovenstaande uitgangspunten. Dat hield in dat er een adviescommissie benoembaarheid werd ingesteld die de benoembaarheidsaanvragen in behandeling heeft genomen. Daarnaast is een klein aantal opleidingen erkend op basis van een advies uit dezelfde commissie. Tevens is i.s.m. een theaterschool een assessmenttraject uitgetest.

De adviescommissie bestond uit vertegenwoordigers van de HBO Kunstvakopleidingen (uit elke discipline één) en een afgevaardigde van het PAK (nu onderdeel van Kunstfactor). Kunstconnectie bekleedde het voorzitterschap en het secretariaat. Bovendien werden de adviezen na fiatting door het bureau geoperationaliseerd.

Het traject benoembaarheid heeft in de loop van de verslagperiode een drastische wending gekregen. En wel onder invloed van twee ontwikkelingen die weliswaar los van elkaar stonden maar waarbij de timing ook weer niet toevallig synchroon liep:

1. De benoembaarheids-eisen zijn per 1 april 2006 definitief uit de CAO ke verdwenen. Een van de redenen is dat beroepsopleidingen zich op een aantal vlakken zo snel ontwikkelen, dat de eisen-op-schrift daarbij vaak achterlopen. Bovendien werpt de professionaliserings-slag in de branche de eerste vruchten af met als resultaat dat de instellingen zelf in staat moeten worden geacht zelf de eisen te actualiseren en te controleren en zo nodig een assessment te organiseren voor een kandidaat werknemer.
2. Eveneens in 2006 is het pilotproject 'Kwaliteit & Certificering' gestart, op basis van een specifiek voor de branche ontwikkeld kwaliteitskader. Instellingen zien zich t.g.v. dit kader gestimuleerd, hun bedrijfsvoering (waaronder HRM beleid) niet alleen op orde en geprofessionaliseerd te krijgen, maar zij worden ook eens in de 3 jaar aan een onafhankelijke audits onderworpen. Daarbij speelt personeelsbeleid een belangrijke rol. Het kader zorgt er dan ook voor dat de instellingen ook worden aangesproken op het actualiseren en controleren van de eisen die aan het personeel (moeten) worden gesteld.

Tegen de vernieuwde achtergrond van dit project is het benoembaarheidstraject in traditionele zin per 1 juni 2007 stopgezet en de adviescommissie benoembaarheid ontbonden. Daarvoor in de plaats is structureel overleg gestart tussen Kunstconnectie, Kunstfactor en het Sectoraal Adviescollege Kunstvakopleidingen (SAK) van de HBOraad, in het kader van betere afstemming tussen beroepspraktijk en beroepsopleiding. Uiteindelijk moet dat leiden tot een convenant. Tevens zijn met aanbieders van bij- en nascholing afspraken gemaakt over bij- en nascholingstrajecten die moeten voorzien in het wegwerken van de "witte vlekken", die te voorschijn komen bij de audits van de verschillende instellingen. Daarbij heeft de ontwikkeling van competenties en de invoering van een professioneel en cyclisch HRM-beleid de hoogste prioriteit. De nieuwe Stichting Certificering Kunsteducatie & Amateurkunst (CKA) ziet toe op de naleving van de afspraken t.a.v. het certificeren volgens het kwaliteitskader. Tot slot heeft Kunstconnectie een Branche Informatie Systeem (ledennet) in voorbereiding. Onderdeel daarvan is een databank met een overzicht van erkende opleidingen, gerelateerd aan de branche.

Project: Professionalisering en versterking Cultural Governance

Doelstellingen

Het begrip en het belang van Cultural Governance in de branche introduceren.

Afgeleide doelstellingen / activiteiten: organiseren van regionale en landelijke (net)werkbijeenkomsten en trainingen voor managers en bestuurder; actieve verspreiding van publicaties e.d. van bureau "Kunst & Zaken" en het beschrijven en verspreiden van best-practices.

Resultaten

Na overleg met Bureau Kunst & Zaken zijn de volgende activiteiten tot ontplooiing gekomen:

1. Verspreiding van de "Code Cultural Governance", op basis van berichtgeving op de site van Kunstconnectie.
2. Onder de aandacht brengen van het onderwerp tijdens alle bezoeken aan regionale en provinciale overleggen van onze instellingen gedurende de periode 2007-2008.
3. Het verder uitdiepen van het onderwerp d.m.v. workshops, onder meer als onderdeel van het tweedaagse congres van Kunstconnectie in 2008. Daar werd wederom de "Code Cultural Governance" verspreid, dit keer op kosten van Kunstconnectie.
4. Bekend en toegankelijk maken van de "Cultural Governance Scan" d.m.v. uitleg over deze scan in de nieuwsbrief van Kunstconnectie en beschikbaarstelling via de site van Kunstconnectie.
5. Een publicatie over Cultural Governance in het magazine "Kunstconnected" van september 2007.
6. Doorverwijzing van organisaties die op dit thema willen gaan professionaliseren naar op basis van de "Code" werkende besturen of raden van toezicht.
7. De publicatie "Richtlijnen en aanbevelingen t.b.v. de samenstelling van een bestuur/raad van toezicht, alsmede richtlijnen en competenties t.b.v. de leden van een bestuur/raad van toezicht". Deze publicatie vormt een onderdeel van de "competentiebibliotheek" voor de branche.
8. Een "Competence Course leiderschap in de kunsteducatie" voor nieuwe directeuren in 2008, waar "Besturen" een van de hoofdthema's was. De course werd verzorgd door drie aanbieders van de Brancheacademie en begeleid door een paar oud directeur-bestuurders.
9. Instelling van een Commissie samengesteld uit voorzitters van Raden van Toezicht van lidinstellingen die in de eerste helft van 2009 een collegiale handreiking arbeidsvoorwaarden directeur-bestuurders zal publiceren.

Het merendeel van de instellingen voor kunsteducatie / kunstparticipatie verenigd in Kunstconnectie is bekend met het fenomeen 'Cultural governance' en past het ook (gedeeltelijk) toe of zal dat binnen korte tijd gaan doen. Bij veel van de grotere instellingen heeft de aandacht voor dit onderwerp er mede toe bij gedragen dat het beproefde model van bestuur-en-directie is omgevormd naar een raad-van-toezicht model.

Project: Conferentie 'Noodzaak tot vernieuwing'

Doelstellingen

Instellingen wijzen op de noodzaak tot permanente vernieuwing en aanpassing aan de zich wijzigende omstandigheden en zo een voedingsbodem leggen voor een op professionalisering en innovatie gerichte brancheagenda. Handreikingen vanuit de praktijk bieden om innovaties handen en voeten te geven en drempels te slechten.

Resultaten

De beoogde conferentie is in november 2007 in Almere georganiseerd, gekoppeld aan een ledenvergadering van de vereniging (uit ervaring blijkt dat zo'n koppeling de deelname ten goede komt). In samenwerking met het plaatselijk centrum voor de kunsten 'De Kunstlinie' (in zichzelf al een voorbeeld van bouwkundige vernieuwing). De ruim 120 deelnemers kregen een programma dat bestond uit:

- een key note speech over de noodzaak tot permanente verandering en innovatie, door dr. Giep Hagoort, lector Kunst & Economie HKU en bijzonder hoogleraar Kunst & Economie Universiteit Utrecht
- 2 x 4 presentaties van innovaties door lidinstellingen
- presentatie over de TNO challenge over het meenemen van medewerkers in veranderingsprocessen
- uitreiking van de Jan Kassiesprijs en presentatie van de gelijknamige publicatie met vernieuwende projecten in de kunsteducatie (samenwerking kunsteducatie – amateurkunst - onderwijsinstellingen).

Het verslag van het congres en de lezing door Giep Hagoort zijn verspreid via de website van Kunstconnectie. Over de genomineerde projecten voor de Jan Kassiesprijs en de TNO challenge verschenen enkele artikelen in Kunstconnected.

Project: Publicatie 'Innovatief centrum voor de kunsten'

Doelstellingen

Een beeld schetsen ter inspiratie van een toekomstbestendig centrum voor de kunsten, maatschappelijk betrokken en cultureel ondernemend.

Resultaten

De beoogde publicatie heeft plaatsgemaakt voor een aantal met elkaar in samenhang staande activiteiten. In de loop van 2008 is besloten een eindpublicatie niet al eind van dat jaar te willen publiceren, maar een traject met de leden te starten naar aanleiding van de 'Scenarioverkenning actieve kunstbeoefening 2030', waartoe het ministerie van OCW het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) inmiddels opdracht heeft gegeven. Kunstconnectie is via de formeel ingestelde begeleidingscommissie bij deze verkenning betrokken en verschaft de onderzoekers de gevraagde informatie over de sector. Deze toekomstverkenning zal niet alleen leiden tot een studie met een aantal scenario's (publicatie voorzien in voorjaar 2010); na het verschijnen is het de bedoeling dat de bestuurlijke partners OCW, VNG en IPO en de branchevereniging in gezamenlijk overleg tot een branche-vernieuwingsagenda en -plan komen, min of meer analoog aan het vernieuwingstraject dat thans binnen de sector Openbare Bibliotheken wordt uitgevoerd.

Al gerealiseerd:

- In de periode 2006 - 2008 verschenen er 7 artikelen met voorbeelden van innovatieve centra voor de kunsten via de reeks 'Instellingsportretten' in het magazine Kunstconnected.
- Conferentie, november 2008 in Utrecht - met ruim 100 deelnemers - over trends in de toekomst die om vernieuwing van de centra voor de kunsten vragen. In het programma o.a. een lezing van Johan Idema van LAGroup (medeauteur van de *Datascape cultuur*) over trends in samenleving en cultuur en debatten/inventarisaties met de aanwezige leden over die ontwikkelingen die een rol spelen bij de toekomst van de instellingen en over hoe die instellingen er uit zouden kunnen gaan zien.
- Het verslag van bovengenoemde conferentie en de lezing van Johan Idema zijn gepubliceerd als onderdeel van het verslag van het ledencongres (via internet).
- Het bestuur van Kunstconnectie heeft besloten om in 2008 /2009 een eigen branchetraject 'Toekomstscenario's kunsteducatie 2030' met de leden te doorlopen om de verkenning door het SCP te voeden en wanneer nodig een eigen geluid te kunnen laten horen.
- Werkgroep uit de leden ingesteld om bovengenoemd traject uit te stippelen en te begeleiden.
In voorbereiding genomen:
- Ledencongressen april 2009 en november 2009 die beide gedeeltelijk in het kader zullen staan van de toekomstscenario's. Op het april congres zal er een presentatie zijn vanuit het Sociaal en Cultureel Planbureau en zullen we ook kennismaken met andere branches die reeds toekomstscenario's ontwikkeld hebben.
- Kunstconnected-special over de toekomst van de kunsteducatie en de centra voor de kunsten (met 9 artikelen en 9 co-referaten). Verschijnt begin april 2009 als input voor het debat op het ledencongres die maand.

Project: Kwaliteit en Certificering “Zorg voor kwaliteit” 2005-2008

Inleiding

Met de opheffing van de Inspectie ak/kv is de kwaliteitsborging in de sector amateurkunst en kunsteducatie – na een tussenperiode tezamen met de Inspectie van het Onderwijs – een zaak van de sector zelf geworden. In april 2004 bleek de voor de werkzaamheden van de Inspectie van het Onderwijs noodzakelijke wettelijke inbedding niet haalbaar. Verschillende partijen, waaronder de Raad voor Cultuur, Kunstconnectie en de VNG, wezen een wettelijk kader af, o.a. omdat het zich niet goed verhoudt tot een gedecentraliseerd bestel. De staatssecretaris van OCW zag daarop - mede n.a.v. het regeringsbeleid inzake deregulering - van een wettelijk kader af en herriep de opdracht aan de Inspectie van het Onderwijs. Zij nodigde vervolgens De Kunstconnectie uit om voor 1 juli 2004 met een eigen voorstel voor kwaliteitstoetsing voor de sector kunsteducatie en kunstparticipatie te komen. De Kunstconnectie integreerde dit voorstel met het in het beleidsplan 2005 – 2008 aangekondigde voornemen te streven naar brede invoering van kwaliteitszorg en zelfevaluatie in de branche. Het ministerie van OCW stelde de uitvoering van de kwaliteitszorg, de externe toetsing daarop en de certificering een zaak van de instellingen zelf te vinden en vroeg De Kunstconnectie een nieuw plan in te dienen waarbij middelen worden aangevraagd voor de invoering en het stimuleren van integrale kwaliteitszorg. De uitgangspunten voor dit plan waren:

1. gezien de personele en financiële situatie van veel KE-instellingen is het voor de sector een essentiële voorwaarde gezamenlijk aan kwaliteitszorg te werken;
2. het is aan de sector zelf om een integraal kwaliteitssysteem op te zetten;
3. het is belangrijk de instellingen in de sector de mogelijkheid te bieden een certificaat te behalen om hun kwaliteit naar buiten toe te kunnen aantonen;
4. gezien de verscheidenheid binnen de sector is een kwaliteitwaarderingkader nodig dat rekening houdt met de wensen van de gedecentraliseerde beleidsomgeving en dat is vastgesteld in nauw overleg met VNG en IPO;
5. om de objectiviteit van de toetsingen te garanderen wordt gekozen voor een onafhankelijke toetser (en niet voor een systeem van intercollegiale toetsing).

In januari 2005 legde (toen nog De) Kunstconnectie een projectplan voor aan het ministerie van OCW. In het najaar van 2005 kon dankzij de financiële ondersteuning van OCW gestart worden met het project *Kwaliteitszorg & Certificering*. In december 2008 is het project afgerond.

Doelstellingen

- Klanten, samenwerkingspartners en financiers inzicht geven in en vertrouwen bieden m.b.t. de kwaliteitshandhaving en –verbetering van beleidsontwikkeling, producten/ diensten en bedrijfsvoering.
- Stimuleren van kwaliteitsverbetering en –borging van alle bedrijfsaspecten en producten binnen de instellingen voor kunsteducatie en kunstparticipatie.
- Versterken van een eigentijds kwaliteitsimago van de branche.

Meer specifiek werden de resultaten van het project als volgt verwoord: eind 2008

1. is er een waarderingkader dat als uitgangspunt dient voor een intern evaluatiesysteem en dat wordt erkend en herkend door de leden en subsidiënten;
2. zijn alle leden van de branchevereniging bekend met de

- uitgangspunten van het waarderingskader alsmede het fenomeen kwaliteitszorg en hebben toegang tot alle relevante informatie op dit gebied;
3. heeft 75% van de leden een zelfevaluatie uitgevoerd en hanteert een vorm van interne kwaliteitszorg;
 4. is er een aantal bureaus in Nederland dat met kennis van de sector een externe kwaliteitstoetsing kan uitvoeren;
 5. is er een certificerend orgaan dat erkend wordt door VNG en IPO;
 6. hebben minimaal 50 instellingen een externe toets ondergaan en zijn gecertificeerd;
 7. zijn er handleidingen, formats en best practises e.d. ontwikkeld;
 8. zijn er door het hele land kwaliteitscirkels van instellingen die bezig zijn met het invoeren van kwaliteitszorg.

Resultaten

Ad 1) In 2006 stelden de leden van De Kunstconnectie/VKV het Kwaliteitskader Kunsteducatie & Amateurkunst vast. Dit kader is tot stand gekomen i.s.m. VNG, IPO, PAK (thans Kunstfactor) en Commissie Kwaliteit van De Kunstconnectie. Ook is tijdens de ontwikkeling regelmatig contact geweest met de VOB, Nederlandse Museumvereniging en de VSCD. De vertaling naar concrete toetsingsnormen is tot stand gekomen met behulp van Hobéon Certificering uit Den Haag. Dit bureau is ook één van de toetsende instellingen. Tijdens de eerste vergadering van het bestuur van de Stichting Certificering Kunsteducatie & Amateurkunst (CKA) is het kwaliteitskader officieel vastgesteld. In 2007 heeft de Commissie Kwaliteit van de vereniging enkele aanpassingen voorgesteld aan het kwaliteitskader, o.a. op het gebied van het Cultural Governance. Ook deze wijzigingen zijn vastgesteld door het bestuur van de Stichting CKA.

Ad 2) Tussen 2005 en 2008 is kwaliteitszorg en certificering uitgegroeid tot één van de speerpunten van het beleid van de branchevereniging. En wel zo dat in alle publiciteit en activiteiten het onderwerp kwaliteitszorg voortdurend aan de orde is gekomen. Om het thema kwaliteitszorg meer gezicht te geven is een eigen logo ontwikkeld. Dit logo is al snel het gezicht geworden van het project kwaliteitszorg & certificering en siert nu ook de gecertificeerde instellingen. Meer specifiek kunnen in dit opzicht genoemd worden het 2-daags congres van Kunstconnectie in april 2007 (Openluchtmuseum Arnhem, ca. 200 deelnemers) dat geheel was gewijd aan dit onderwerp. Daarnaast ontvangen alle leden met grote regelmaat de speciaal voor dit project uitgegeven digitale nieuwsbrief *Kunst & Kwaliteit* met alle ontwikkelingen op dit gebied. Ook de digitale nieuwsbrief van Kunstconnectie en de *Kunstconnected* besteden regelmatig aandacht aan kwaliteitszorg en certificering, onder meer door portretten van gecertificeerde instellingen. Ten slotte kan vermeld worden dat in 2007 een nieuwe website het licht zag: www.certificering-ka.nl. Deze website (van de Stichting CKA) geeft alle benodigde informatie over certificeren van instellingen en opleidingen in de amateurkunst en kunsteducatie. Kunstconnectie heeft deze website i.h.k.v. het project laten bouwen en beheren.

Andere activiteiten zijn geweest:

- 4 regionale informatieochtenden in 2006 (60 directeuren)
- bezoeken aan provinciale directeurenoverleggen (60 directeuren)
- bezoek aan Raad van 12 (10 directeuren van provinciale instellingen)
- het inrichten van een speciaal deel van de Kunstconnectiewebsite voor kwaliteit en certificering
- 25 studiedagen kwaliteitszorg voor specifieke doelgroepen (meer dan 300 deelnemers)
- 2 intervisiegroepen voor directeuren en afdelingshoofden (10

- deelnemers)
- artikelen in bijvoorbeeld *Kunst & Onderwijs*, *Zing*, *Consumentengids*, *VNG magazine*
- permanente aandacht op alle ledencongressen en ledenvergaderingen
- afstemming met adviesbureaus in de sector; ook zij werken nu veelal met het kwaliteitskader als uitgangspunt
- regionale informatie ochtenden in 2008 voor degenen die nog niet meededen aan het project (40 directeuren)
- uitgave van een herkenbare map waarin de kwaliteitsdossiers en allerlei ontwikkelde handreikingen en formats kunnen worden opgeborgen.

De vraag was of ook de provinciale instellingen voor Kunst & Cultuur zich zouden herkennen in het waarderingskader. Na wat koudwatervrees hebben in 2008 ook de provinciale instellingen die zich bezig houden met kunsteducatie en amateurkunst aangegeven het kader te willen gebruiken voor hun kwaliteitszorg.

Ad 3) In de loop van het project is gebleken dat het uitvoeren van een zelfevaluatie een van de belangrijkste onderdelen is van permanente aandacht voor kwaliteitszorg. Door de zelfevaluatie uit te voeren worden de onderdelen van de kwaliteitscyclus concreet voor de mensen in de organisatie. Men komt in gesprek over doelstellingen en organisatiecultuur. Over wie nu eigenlijk de klanten zijn en waar de eigen professionele normen liggen. *'Een vorm van interne kwaliteitszorg'* is dan een rekbaar begrip. Voor de één zal dit een compleet kwaliteitssysteem zijn, voor anderen betekent dit een eerste aanzet tot het stroomlijnen van processen en het opstellen van een beleidsplan of het schrijven van leerplannen. Dit onderdeel van het project geeft ook het beste aan waar de knelpunten liggen binnen de sector zoals die verwoord zijn in het nieuwe projectplan *Kwaliteit in Kunsteducatie (2009-2011)*.

Eén van de uitgangspunten van het project was dat de lidinstellingen in al hun verscheidenheid konden deelnemen. We hebben geconstateerd dat 'deelnemen' soms belangrijker is dan 'slagen voor het certificaat'. Veel instellingen hebben nog een enorme kwaliteitsslag te maken en worden zich door de zelfevaluatie bewust van de noodzakelijke verbetertrajecten om de aansluiting met de ontwikkelingen in de samenleving niet te verliezen. Het moge echter duidelijk zijn dat voor deze stappen tijd, expertise en dus geld nodig is. Geld dat bij de meeste instellingen rechtstreeks naar producten en diensten gaat en dus niet beschikbaar is voor innovatie.

Concreet kan worden gesteld dat eind december 2008 70% van de lidinstellingen van Kunstconnectie daadwerkelijk en onder begeleiding van een expert een zelfevaluatie heeft uitgevoerd. In de praktijk betekent dit dat samen met deze persoon is vastgesteld 1) waar de organisatie op dit moment staat t.o.v. het kwaliteitskader, 2) wat de stappen zijn die gezet moeten worden en in welk tijdsbestek en 3) welke ondersteuning daarvoor nodig is. Op deze manier krijgt Kunstconnectie een zeer nauwgezet beeld van haar lidinstellingen waar het gaat om de kwaliteit van de organisatie. Tijdens deze gesprekken wordt het in een aantal gevallen echter ook duidelijk dat de instelling te klein is om te kunnen voldoen aan de eisen van het kwaliteitskader en gezocht moet worden naar fusie- of samenwerkingspartners.

In juni 2008 heeft Kunstconnectie i.s.m. Abecon Informatiediensten een webbased zelfevaluatie-instrument het licht doen zien. Met deze zelfevaluatie krijgt de instelling snel inzicht in de eigen positie. Tevens vergemakkelijkt het instrument het interne gesprek en ook kunnen met deze tool alle benodigde kwaliteitsdocumenten worden opgeslagen en gecommuniceerd met toetser of adviseur. Doordat aan de zelfevaluatie

een puntentelling is toegevoegd zien veel instellingen dat ze het eigenlijk zo gek nog niet doen en zetten sneller de stap tot certificeren. De ervaring is dat deze digitale zelfevaluatie leidt tot een grotere deelname aan het certificeringstraject. Doordat de zelfevaluatie is gekoppeld aan het Branche Informatie Systeem (benchmark) zal naar verwachting ook de deelname daaraan toenemen.

Ad 4) Kunstconnectie heeft ervoor gekozen de ontwikkeling van het kwaliteitskader in eerste instantie uit te voeren met één beproefde partner, namelijk Hobéon Certificering. Dit bureau is vanaf de start betrokken geweest bij de ontwikkeling van het toetsingskader en de normen. De keuze voor Hobéon is gemaakt na een vergelijkend onderzoek tussen meerdere certificerende bureaus. I.s.m. Hobéon is een groot aantal procedures en protocollen tot stand gekomen die zijn vastgesteld door het bestuur van de Stichting Certificering. Ook is door Hobéon inmiddels de inhoudelijke expertise opgebouwd die noodzakelijk is voor een verantwoorde toetsingsprocedure. In 2008 is een tweede certificerend bureau benoemd door het bestuur van de Stichting Certificering, namelijk het Keurmerkinstituut uit Zoetermeer. Het blijkt noodzakelijk om zeer regelmatig overleg te hebben met deze bureaus om te zorgen voor de nodige afstemming. Deze taak zal m.i.v. 2009 worden overgenomen door de Stichting CKA.

Ad 5) Eind 2006 vond de eerste vergadering plaats van het bestuur van de Stichting Certificering Kunsteducatie & Amateurkunst (CKA). Deze Stichting stelt de kwaliteitskaders en protocollen vast en ziet toe op de procedures binnen het traject. Zij benoemt de toetsende bureaus. De certificaten worden ondertekend door de voorzitter van het bestuur. In de statuten van deze nieuwe stichting is vastgelegd is dat het bestuur bestaat uit twee leden namens VNG en IPO, een lid namens Kunstfactor en een lid namens Kunstconnectie. Het bestuur wordt voorgezeten door een onafhankelijk voorzitter, te benoemen door het bestuur. Het ambtelijk secretariaat berustte bij de betreffende Kunstconnectie-projectleider. Het bureau van de stichting is voorlopig ondergebracht bij Kunstconnectie.

De Stichting heeft haar eigen website www.certificering-ka.nl waar klanten kunnen zien wat de toetsingseisen, voorwaarden, prijzen e.d. zijn. Ook staan daar de gecertificeerde instellingen, raamleerplannen en opleidingen vermeld. Binnenkort zullen er ook trendrapportages worden geplaatst van de ontwikkelingen binnen de sector.

De Stichting Certificering Kunsteducatie & Amateurkunst is niet alleen verantwoordelijk voor het toezicht op de certificering van instellingen maar voor het erkennen van landelijke raamleerplannen en opleidingen in de amateurkunst. In dat opzicht vervult de stichting eigenlijk een groot deel van de taken van de oude Inspectie ak/kv. Binnen het bestuur leeft de sterke opvatting dat de Stichting Certificering Kunsteducatie & Amateurkunst in de toekomst een volledig onafhankelijke status dient te krijgen. Dan kan zij dus niet meer afhankelijk zijn van bijdragen van Kunstconnectie en Kunstfactor. Ook Kunstfactor en Kunstconnectie zijn van mening dat de stichting zo snel mogelijk op eigen benen moet komen te staan. Het bestuur streeft er naar om op zo kort mogelijke termijn een permanente overheidsbijdrage te verwerven voor de stichting.

Doordat er vanaf het begin van het project intensief contact is geweest met de VNG en (in iets mindere mate) IPO is er steeds het beoogde draagvlak geweest bij deze partijen. Zij kunnen hun leden echter niet dwingen het certificaat op te nemen als onderdeel van de subsidievoorwaarden. Inmiddels is echter wel gebleken dat steeds meer gemeenten op certificering aandringen. Middelen die daartoe hebben bijgedragen zijn de VNG nieuwsbrieven die de certificering meerdere malen nadrukkelijk onder de aandacht hebben gebracht. Daarnaast wordt certificering gepropageerd in de *Handreiking*

Kunsteducatiebeleid voor gemeenten (uitgebracht door Kunstconnectie i.o.m. VNG) en staat het op de agenda in de cursus cultuureducatiebeleid voor gemeente ambtenaren (door Cultuurnetwerk Nederland i.o.v. OCW). Daarnaast heeft de projectleider gedurende het project contact gehad met talloze gemeenteambtenaren die vragen hadden over de certificering. Een andere manier om het certificaat draagvlak te geven bij gemeenten is het in het kader van dit project samen met de VNG ontwikkelde *Model Convenant Budgetovereenkomst*. Dit model regelt de samenwerking en prestatieafspraken tussen gemeente en gesubsidieerde instelling voor kunsteducatie. Certificering is daarbij onderdeel van de subsidievoorwaarden. Daarnaast geeft het model de instelling nadrukkelijk ruimte om te ondernemen.

Zorg is er de afgelopen jaren geweest over de deelname van provinciale instellingen voor kunst & cultuur. Zij herkenden zich aanvankelijk te weinig in het waarderingskader. Ook de ondersteuning is aanvankelijk voornamelijk gericht geweest op de lokale instellingen. Recentelijk hebben deze instellingen echter aangegeven het waarderingskader te willen gaan gebruiken voor hun interne kwaliteitszorg. De provincies hebben echter nog geen aanstalten gemaakt om het certificeren tot voorwaarde voor subsidiëring te maken. Hierover zijn gesprekken gaande met het IPO.

Ad 6) Per 31 december 2008 zijn 24 instellingen gecertificeerd. Wat opvalt is dat het hier niet alleen grote of randstedelijke instellingen betreft. De instellingen zijn verdeeld over groot en klein, randstad en provincie. Daarmee zijn de gecertificeerde instellingen een duidelijk voorbeeld voor anderen. 1 instelling is na de toetsing niet gecertificeerd.

Daarnaast waren per 31 december 2008 nog 6 instellingen vergevorderd in het certificeringstraject. En de verwachting is dat in het voorjaar van 2009 nog een 25-tal instellingen zullen certificeren. Veelal zijn dit instellingen die al een aantal jaren deelnemen aan de pilot en inmiddels een groot aantal zaken op orde hebben gebracht.

Opvallend is dat steeds meer instellingen voor kunsteducatie onderdeel gaan uitmaken van een groter cluster van culturele instellingen. Hierbij valt te denken aan bibliotheek, theater, welzijnsinstelling, kulturhus. Deze clustering geeft soms problemen bij het certificeren. Het liefst zou de directie de gehele organisatie van een keurmerk voorzien maar een overkoepelend keurmerk bestaat nog niet. Afstemming met de certificering van de bibliotheken is niet zo'n probleem. De manier van werken lijkt erg op elkaar en zelfs de toetsers zijn dezelfde. Waar het gaat om een podium ligt het anders. Daarvoor is nog geen kwaliteitskader ontwikkeld. Deze instellingen kiezen er nu voor om alleen hun afdeling kunsteducatie te certificeren. Inmiddels is er ook contact met het HKZ, de certificeringsinstelling voor de welzijn. Het Keurmerkinstituut is ook geaccrediteerd voor de toetsing van de HKZ norm. In 2009 zal de eerste instelling worden gecertificeerd die zowel kunsteducatie als welzijn in huis heeft.

Ad 7) Er is een groot aantal formats en handleidingen ontwikkeld. Een deel daarvan is ontwikkeld door Kunstconnectie zelf. Een ander deel is in opdracht van Kunstconnectie geschreven door anderen. Zo is er samen met KplusV een vertaling naar de sector gemaakt van de methode Appreciative Inquiry. Dit is een specifieke methode om professionals te sturen in verandertrajecten. Op dit terrein heeft Kunstconnectie ook het boekje laten uitgeven met de naam *Open ramen, open deuren; management van kwaliteit en professionals in de kunsteducatie*. (auteur: Geert Drion). Naast deze publicatie zijn voor de instellingen de volgende formats beschikbaar:

Voor directie en bestuur:

- Het beleidsplan, een handreiking

Een overzichtelijke handreiking voor het maken van een beleidsplan vanuit de gedachte dat een goed kwaliteitsbeleid begint met een goed beleidsplan.

- Directiestatuut

Met een directiestatuut geeft de instelling helder de verdeling van taken en verantwoordelijkheden weer tussen bestuur en directie.

- Model convenant budgetsubsidie

In samenwerking met VNG opgesteld model voor het maken van heldere afspraken met de subsidiërende gemeente.

Op het gebied van personeelsbeleid:

- Het personeelsplan, een handreiking

Een goed personeelsplan is de basis voor het kwaliteitsbeleid.

- Arbeidswaardering door medewerkers

Een van de instrumenten voor het meten van de kwaliteit binnen uw organisatie is het Medewerkers Tevredenheids Onderzoek(MTO).

Hiermee krijgt de directie snel zicht op hoe haar medewerkers het beleid en de organisatie ervaren en waar eventuele verbeterpunten liggen.

- Werkgesprekformulieren

Om zicht te houden op de activiteiten en tijdsinzet van medewerkers kunt men deze formulieren gebruiken. Ook voor de inzet van Niet Lesgebonden Uren.

- Kwaliteit voor medewerkers

Een artikel dat de instelling kan gebruiken voor een nieuwsbrief voor medewerkers. Over wat kwaliteitszorg je als medewerker kan opleveren.

Op het gebied van kwaliteitsbeleid:

- Projectmatig werken, een handreiking

Veel medewerkers werken met projecten; hoe kunnen deze worden opgezet en uitgevoerd, rekening houdend met het (kwaliteits)beleid van de instelling.

- Klanttevredenheidsonderzoeken

Verskillende lidinstellingen hebben een klanttevredenheidsonderzoek opgesteld. Zij willen dat graag delen met hun collega's. Deze stukken zijn op te vragen bij Kunstconnectie.

- Format verbeterplan

Een verbeterplan zorgt er voor dat voorgenomen verbeteringen ook daadwerkelijk leiden tot de gewenste resultaten.

- Standaard rekeningschema

Om op een overzichtelijke manier de kosten binnen de organisatie in beeld te kunnen brengen is dit rekeningschema ontwikkeld. Bovendien is hiermee een directe aansluiting temaken met het Management Informatie Systeem (MIS) van Kunstconnectie.

- Model klachtenregeling

Instellingen dienen een regeling te hebben hoe om te gaan met klachten over agressie, seksuele intimidatie en discriminatie. Deze regeling kan als model worden gebruikt en kan via de website van kunstconnectie worden besteld..

- Stroomschema's werkprocessen

Stroomschema's zijn handig voor het beschrijven van werkprocessen. Dit model is te gebruiken voor een efficiënte en uniforme beschrijving.

- Zelfevaluatie

Met deze zelfevaluatie maakt de instelling snel een inschatting van de kwaliteit binnen uw organisatie.

- Voorbeeld kwaliteitszorgcyclus

Voorbeeld van een meerjarencyclus van kwaliteitsacties.

Ad 8) Kunstconnectie is in 2007 een project gestart i.s.m. het SFKV met als doel intervisoren op te leiden voor de sector. Doel van dit project is om de uitwisseling van kennis en ervaring binnen en tussen de instellingen op gang te brengen. Hiervoor zijn mensen nodig die dat gesprek kunnen leiden. Op dit moment zoekt Kunstconnectie naar de mogelijkheden om aan dit project een vervolg te geven.

In 2008 zijn er 2 intervisiegroepen (10 deelnemers) gestart in het kader

van het project kwaliteitszorg & certificering. Een groep voor directeuren en één voor het middenkader.

Duidelijk is wel dat veel instellingen nog steeds op een eiland opereren en allen zelf het wiel proberen uit te vinden. Initiatieven als regionale bedrijfsscholen doorbreken ook in dit opzicht het patroon. Intensievere samenwerking en netwerkvorming zou veel kunnen betekenen voor de verbetering van de kwaliteit van de instellingen. Binnen het project was daar echter geen ruimte meer voor.

Neveneffecten

Dankzij dit project heeft de brancheorganisatie een nauwkeurig zicht op de mate van organisatorische ontwikkeling van de sector gekregen. Het is duidelijk geworden waar de verbeterpunten liggen wil de sector een vernieuwingsslag maken naar de toekomst. Het betreft dan zaken als schaalgrootte, samenwerking, professionalisering van de organisatie en management.

Door dit project wordt duidelijk dat Kunstconnectie en haar leden tamelijk voorop lopen binnen de kunstensector waar het gaat om het systematisch monitoren van de bedrijfsvoering en het werken aan systematische kwaliteitszorg. En dat terwijl uit verschillende onderzoeken toch is gebleken dat het professionaliseren van de organisatie een belangrijke voorwaarde is voor het ondernemerschap. Ook andere sectoren beginnen de waarde in te zien van het certificaat. Verschillende gemeenten overwegen dit model als voorbeeld te nemen voor andere gesubsidieerde kunstinstellingen.

Door de intensieve contacten met de bibliotheek-, schouwburg- en museumsector wordt ook in deze sectoren steeds meer gewerkt met het model van Kunstconnectie. Niet alleen binnen de sector maar ook daarbuiten (bijvoorbeeld binnen de branche van organisaties voor ontwikkelingshulp) maakt men gebruik van de expertise die is ontwikkeld binnen dit project.

Het project kwaliteitszorg & certificering heeft binnen de instellingen voor kunsteducatie en amateurkunst geleid tot een cultuuromslag. De instellingen worden zich bewust van het feit dat investering in bedrijfsvoering en ondernemerschap leidt tot meer efficiëntie en betere producten. Medewerkers komen met elkaar in gesprek over de kwaliteit die zij (willen) leveren. Scholing komt steeds nadrukkelijker op de agenda. Tevens wordt het door dit project ook duidelijk dat de sector nog een aantal stappen heeft te zetten. Het betreft dan met name investeringen in het (midden)management en ondersteunende diensten van de instellingen. Ook zal er binnen de sector meer samenwerking en uitwisseling op gang moeten worden gebracht.

Colofon

Motto: op de kaart zetten, Jaarverslag en activiteitenverslag 2008 Kunstconnectie

Met bijdragen van:

Otto Berg, Jos van Bussel, René Eijsermans en Ap de Vries

Redactie:

Ap de Vries

© Kunstconnectie, mei 2009

Kunstconnectie

Branchevereniging voor kunsteducatie en kunstbeoefening

Lucasbolwerk 11
Postbus 365
3500 AJ Utrecht

T. 030 – 230 37 40

F. 030 – 230 37 49

E. info@kunstconnectie.nl

I. www.kunstconnectie.nl

Het bureau is telefonisch bereikbaar van maandag t/m donderdag van
09.15 – 17.00 uur

Kunstconnectie is de branchevereniging voor professionele instellingen met als hoofdtaak kunsteducatie, kunstbeoefening en/of bevordering van kunstparticipatie.

Namens, voor en met haar leden neemt Kunstconnectie stelling en formuleert zij gevraagd en ongevraagd standpunten over actuele onderwerpen. Ze behartigt de belangen van haar leden. Ze motiveert, adviseert en faciliteert de aangesloten instellingen bij de ontwikkeling van hun werk. Kunstconnectie bouwt aan en maakt afspraken over arbeidsvoorwaarden die het cultureel ondernemerschap in de branche ten goede komen. Door het bundelen van krachten en samenbrengen van partijen biedt zij haar leden een breed scala aan voordelen.

Kunstconnectie vergroot de bekendheid en kwaliteit van het werk van de sector en zorgt dat de branche een gekende en erkende partner is in het (cultuur)politieke debat, de beleidsvorming en uitvoering ervan.

Bijlage

Overzicht leden Kunstconnectie per
31 december 2008

Bijlage: leden Kunstconnectie per 31 december 2008

Naam	Plaats	Naam	Plaats
Artiance Centrum voor de Kunsten	ALKMAAR	Muziekschool Hunsingo	BEDUM
De Muziekschool Twente	ALMELO	De Open Academie Centrum voor Kunstzinnige Vorming	BEMMEL
Stichting Kreatief Centrum Regio Almelo	ALMELO	CKB De Maagd	BERGEN OP ZOOM
Kunstencentrum 'de Kunstlinie'	ALMERE	Muziek- en Dans Instituut Best-Oirschot	BEST
Parkexpressie	ALPHEN AAN DEN RIJN	Centrum voor de Kunsten Beverwijk	BEVERWIJK
Stichting Streekmuziekschool Alphen aan den Rijn	ALPHEN AAN DEN RIJN	Ritmyk	SNEEK
Stichting Scholen in de Kunst	AMERSFOORT	Stichting Welzijn en Cultuur Borne	BORNE
Muziek- en Dansschool Amstelveen	AMSTELVEEN	Centrum voor de Kunsten De Meander	BOXMEER
Bellissima	AMSTERDAM	Nieuwe Veste	BREDA
MOCCA Match Onderwijs Cultuur Amsterdam	AMSTERDAM	Streekmuziekschool 'De Waldsang'	BUITENPOST
Muziekcentrum Zuidoost	AMSTERDAM	Stichting Kunst Centraal	BUNNIK
Muziekschool Amsterdam	AMSTERDAM	Stichting Capelse Muziekschool	CAPELLE AAN DEN IJSSEL
Muziekschool Noord	AMSTERDAM	Toonbeeld SKVC	CASTRICUM
Stichting Taalvorming	AMSTERDAM	Streek Muziekcentrum Schermer-Graft-De Rijk	DE RIJP
Stichting WG-Kunst	AMSTERDAM	de VAK centrum voor de kunsten	DELFT
MARKANT, Centrum voor KE Apeldoorn	APELDOORN	IVAK, Centrum voor de Kunsten in NO Groningen	DELFTZIJL
EDU-ART	ARNHEM	Centrum voor KV De Muzerije	DEN BOSCH
HET DOMEIN van kunst en cultuur ARNHEM	ARNHEM	Texelse Muziek-en Dansschool	DEN BURG
ICO Centrum voor Kunst & Cultuur	ASSEN	D'Love	DEN HAAG
Kreatief Werkhuis Barendrecht	BARENDRECHT	Stichting Koorenhuis, Centrum voor Kunst en Cultuur	DEN HAAG
Muziekschool Barneveld	BARNEVELD		

Triade Centrum voor Kunsteducatie	DEN HELDER	Artamuse Centrum voor muziek, dans en cultuureducatie	GELEEN
Leeuwenkuil, Centrum voor de Kunsten	DEVENTER	Stichting Muziekschool Gemert-Bakel	GEMERT
De Gruitpoort, centrum voor Kunst en Cultuur	DOETINCHEM	Muziekschool Hof van Twente	GOOR
Muziekschool Oost-Gelderland	DOETINCHEM	Kunstencentrum TOON	GORINCHEM
Opus 3 centrum voor muziek in Noordoost Friesland	DOKKUM	Kunstencentrum De Werkschuit	GOUDA
Muziekinstituut Dongen en Gilze & Rijen	DONGEN	Stichting Muziekschool Gouda e.o.	GOUDA
Stichting Kunstzinnige Vorming To-Be	DORDRECHT	Stichting Muziekschool Westland	GRAVENZANDE -'S
Centrum voor de Kunsten De Meldij	DRACHTEN	Kunstencentrum Groningen	GRONINGEN
De Meerpaal	DRONTEN	Stedelijke Muziekschool Groningen	GRONINGEN
De Aleph, ateliers voor beeldende kunst dans theater literatuur	DRUNEN	Muziekschool Stede Broec	BOVENKARSPÉL
Cultura Kunsteducatie	EDE	Kulturhus 't Iemenschoeer organisatie voor welzijn en cultuur	HAAKSBERGEN
Centrum voor de Kunsten Eindhoven	EINDHOVEN	H'art, passie voor kunst	HAARLEM
Stichting Creatief Centrum Elst	ELST	Kunst en Cultuur Noord-Holland	HAARLEM
Muzisch Centrum	EMMELOORD	Muziekcentrum Zuid-Kennemerland	HAARLEM
CQ, Centrum voor de Kunsten in ZO Drenthe	EMMEN	Centrum voor de Kunsten 't Klooster	HARDERWIJK
Concordia Kunst & Cultuur	ENSCHEDÉ	Muziekschool Noordwest Veluwe	HARDERWIJK
Mamuze, Centrum voor de Kunsten	EPE	't Clockhuys-CKC	HAREN
Gemeentelijk Centrum voor de Kunsten Sint Frans	ETTEN LEUR	Muziekschool Heemskerk	HEEMSKERK
Kreativiteitscentrum Doornbos	ETTEN LEUR	Stichting Kunst en Cultuureducatie de Hank	HEERDE

Centrum voor de Kunsten a7	HEERENVEEN	Stichting Muziekschool Kerkrade	KERKRADE
Cool kunst en cultuur	HEERHUGOWAARD	Muziekschool Krimpen aan den IJssel	KRIMPEN A.D. IJSSEL
Hee-Art centrum voor Kunsteducatie & Creativiteit	HEERLEN	Keunstwurk	LEEUWARDEN
Muziekschool Heerlen	HEERLEN	Parnas centrum voor de kunsten	LEEUWARDEN
Stichting de Eynderic	HEESCH	BplusC	LEIDEN
Muziek- en Dansschool Heiloo	HEILOO	Stichting Jeugdtheaterschool	LEIDEN
BISK	HELMOND	Stichting Vrij Kunstzinnig Centrum De Zonneboom	LEIDEN
Kunstkwartier	HELMOND		
Crea Centrum voor kunsteducatie	HENGELO	De Kubus Centrum voor Kunst en Cultuur	LELYSTAD
Stichting Algemene Muziekschool Hengelo e.o.	HENGELO	De Sleutel Centrum voor Muziek, Dans en Theater	LOSSER
Stichting Hillegomse Muziekschool	HILLEGOM	Kumulus, Centrum voor Kunsteducatie	MAASTRICHT
Muziekschool Hilvarenbeek e.o	HILVARENBEEK	Muziekschool de Deltastreek	VIERPOLDERS
Globe, Centrum voor Kunst en Cultuur Pier K	HILVERSUM	SCALA	MEPPEL
	HOOFDDORP	SCOOP	MIDDELBURG
Stichting Scala	HOOGEVEEN	Zeeuwse Muziekschool	MIDDELBURG
't Kielzog, Centrum voor Kunst en Cultuur	HOOGEZAND	Stichting De Triangel voor Muziek, Dans en Theateronderwijs	NEEDE
De Blauwe Schuit	HOORN		
Muziekschool Gerard Boedijn	HOORN	Theater en Kunstencentrum De Kom	NIEUWEGEIN
Kunstencentrum Velsen	IJMUIDEN	Stichting Nieuwerkerkse Muziekschool	NIEUWERKERK AD IJSSEL
Stichting voor KV It Toanhus	JOURE	De Lindenberg Huis voor de Kunsten	NIJMEGEN
Quintus, Centrum voor Kunsteducatie	KAMPEN	Stichting Onder de linden	NIJMEGEN
De Vrije Akademie ZOM	KERKRADE	Centrum voor de Kunsten de Damastbloem	NOOTDORP

Stichting Culturele Activiteiten Nuenen	NUENEN	CVK/Ritmyk	SNEEK
Vrije Akademie voor Beeldende Kunsten	NUNSPEET	Idea Kunstencentrum, Theater en Bibliotheek	SOEST
Stichting Welzijn West Zeeuwsch-Vlaanderen	OOSTBURG	Centrum voor de Kunsten Spijkenisse	SPIJKENISSE
H19-Centrum voor de Kunsten Oosterhout	OOSTERHOUT	Centrum voor de Kunsten Muzarthe	ST. ANNAPAROCHE
Muziekschool Opmeer	OPMEER	Algemene Muziekschool Zuid-Groningen	STADSKANAAL
Muzelinck - Centrum voor de Kunsten	OSS	Gemeentelijk Instituut Toonbeeld	TERNEUZEN
Stichting Centrum voor de Kunsten Amadeus	OUDENBOSCH	Stichting voor Kreativiteitsontwikkeling Midden-Limburg	THORN
Gemeentelijke Muziekschool Jaap Prinsen Bloemendaal	OVERVEEN	De Plantage, Centrum voor de kunsten	TIEL
Dario Fo, ondernemers in de kunst	POELDIJK	De Muze Centrum voor Theatereducatie	TILBURG
Muziekschool Waterland	PURMEREND	Factorium Tilburg Podiumkunsten	TILBURG
Wherelant, Centrum voor de Kunsten	PURMEREND	CKV Uden	UDEN
Kunstgebouw, Stichting Kunst en Cultuur Zuid-Holland	RIJSWIJK	Kunstencentrum de Hint	UITHOORN
Trias, Centrum voor de Kunsten	RIJSWIJK	Stichting Impresariaat Kunsteducatie Uit de Kunst	UTRECHT
Centrum voor de Kunsten Roermond	ROERMOND	Utrechts Centrum voor de Kunsten	UTRECHT
Huis voor de Kunsten Limburg	ROERMOND	Centrum voor Muziek en Dans	VALKENSWAARD
Centrum voor de Kunsten	ROSENDAAL	Muziek-, Dans- en Theaterschool Veendam e.o.	VEENDAM
Rotterdams Centrum voor Theater	ROTTERDAM	Muziekschool De Muzen	VEENENDAAL
Stichting kunst voor Rotterdammers	ROTTERDAM	Instituut Pieter Brueghel	VEGHEL
Stichting Balletschool Schagen	SCHAGEN	Art4U, muziek dans theater educatie	VELDHOVEN
MIK Kunsteducatie	SCHIJNDEL	Stichting Kunstencentrum Venlo	VENLO
CHOCart	SITTARD	Kunstencentrum	VENRAY

Jerusalem		Muziekschool	
Muziekcentrum Opmaat	VLAARDINGEN	Stichting Het Musiater	ZEVENAAR
Stichting De Vrije Academie	VLAARDINGEN	Centrum voor Kunst en Cultuur	ZOETERMEER
Stichting Kunsteducatie Walcheren	VLISSINGEN	Coöperatieve Vereniging Kunstbedrijven Westerkwartier	ZUIDHORN
Centrum voor de Kunsten De Terp	WAALWIJK	Muzehof Centrum voor de Kunsten	ZUTPHEN
Centrum voor Muziek & Dans Midden Langstraat	WAALWIJK	De Muzerie, Centrum voor de Kunsten	ZWOLLE
Stichting Vonk, Centrum voor Kunst, Cultuur en Welzijn	WADDINXVEEN		
't Venster, Centrum voor Muziek, Dans, Theater en Beeldende Kunst	WAGENINGEN		
Rick Regionaal Instituut Cultuur- en Kunsteducatie	WEERT		
Muziekschool Oostelijk West-Friesland	WERVERSHOOF		
Stichting Kunstencentrum De Stroming	WIJCHEN		
Algemene Muziekschool Oost-Groningen	WINSCHOTEN		
KunstStation C	WINSUM		
Boogie Woogie, Instituut voor Kunst en Cultuur	WINTERSWIJK		
Het Klooster	WOERDEN		
Wognumse Muziekschool	WOCHNUM		
FluXus, Centrum voor de Kunsten Zaanstad	ZAANDAM		
De Werkschuit De Bilt / Zeist	ZEIST		
Stichting Zeister	ZEIST		